

2013-nji ýylyň 1-nji iýulyndan başlap «Halk maslahatlarynyň we Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary hakynda» Türkmenistanyň kanuny – Türkmenistanyň 2013-nji ýylyň 4-nji maýynda kabul edilen № 395-IV Kanuny esasynda güýjüni ýitirýär.

**TÜRKMENISTANYŇ
K A N U N Y**

Halk maslahatlarynyň we Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary hakynda

(Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2012 ý., № 1, 42-nji madda)

Şu Kanun welaýat, etrap, şäher halk maslahatlarynyň we Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlaryna taýýarlyk görmek we geçirmek bilen bagly gatnaşyklary düzgünleşdirýär hem-de Türkmenistanyň raýatlarynyň saýlawlarda öz erk-islegini erkin beýan etmegini üpjün edýän kepillikleri belleýär.

I bap. Umumy düzgünler

1-nji madda. Saýlaw ulgamynyň esaslary

1. Türkmenistanyň Konstitusiýasyna laýyklykda welaýatyň, welaýat hukukly şäheriň (mundan beýläk – welaýat), etrabyň, etrap hukukly şäheriň (mundan beýläk – etrap, şäher) halk maslahatlarynyň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň we geňeşligiň Geňeşleriniň agzalarynyň saýlawlary gizlin ses bermek arkaly ählumumy, deň we göni saýlaw hukugynyň esasynda hem-de bäsleşik esasynda geçirilýär.

2. Welaýat, etrap, şäher halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary bir mandatly saýlaw okruglary boýunça geçirilýär.

3. Saýlaw möwsümi halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleri erkin we deňhukukly hödürlemek, aýanlyk we açyklyk, wagyz erkinligi başlangyçlarynda, ähli dalaşgärler üçin deň mümkinçiliklerde amala aşyrylýar.

2-nji madda. Halk maslahatlarynyň we Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary hakynda Türkmenistanyň kanunçylygy

1. Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary hakynda Türkmenistanyň kanunçylygy Türkmenistanyň Konstitusiýasyna esaslanýar hem-de şu Kanundan we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryndan ybaratdyr.

2. Eger Türkmenistanyň halkara şertnamalarynda şu Kanunda göz önünde tutulan kadalaran başga kadalar bellenen bolsa, onda halkara şertnamalaryň kadalary ulanylýar.

3-nji madda. Ählumumy saýlaw hukugy

1. Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary ählumumy saýlawlardyr. Türkmenistanyň on sekiz ýaşy dolan raýatlarynyň saýlamaga hukugy bardyr.

2. Türkmenistanyň raýatlarynyň haýsy millete degişlidigine, teniniň reňkine, jynsyna, gelip çykyşyna, emläk hem wezipe ýagdaýyna, ýaşayan ýerine, diline, dine garaýşyna, syýasy ygtykadyna, haýsy partiýa degişlidigine ýa-da hiç partiýa degişli dälidigine

garamazdan, olaryň saýlaw hukugyny göni ýa-da gytaklaýyn çäklendirmek gadagan edilýär.

3. Saýlawlara kazyýet tarapyndan kämillik ukyby ýok diýlip ykrar edilen raýatlar, azatlykdan mahrum ediliş ýerlerinde jeza çekýän adamlar gatnaşmaýarlar. Beýleki halatlarda raýatlaryň saýlaw hukuklarynyň çäklendirilmegine ýol berilmeýär we Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen jogapkärçilige getirýär.

4-nji madda. Saýlaw hukugynyň deňligi

Ähli saýlawçylar saýlawlara deň esaslarda gatnaşmaga hukuklydyr, her saýlawçynyň bir sesi bardyr.

5-nji madda. Göni saýlaw hukugy

Saýlawlar göni saýlawlardyr, halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalary raýatlar tarapyndan gös-göni saýlanylýarlar.

6-njy madda. Gizlin ses bermek

Saýlawlarda ses bermek gizlidir, saýlawçylaryň öz erkini beýan edişine gözegçilik etmäge ýol berilmeýär.

7-nji madda. Saýlawlary bellemek. Saýlawlar möwsüminiň başlanýandygyny yglan etmek

1. Saýlawlar halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň ygtyýarlyk möhletiniň tamamlanmagyna azyndan üç aý galanda Türkmenistanyň Mejlisi tarapyndan belleniýär.

2. Saýlawlary bellemek hakyndaky karar kabul edilen günden beýläk baş günden gijä goýman köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde resmi taýdan çap edilmäge degişlidir.

3. Türkmenistanda Saýlawlary we sala salşyklary geçirmek baradaky Merkezi toparý (mundan beýläk - Merkezi saýlaw toparý) saýlawlar möwsüminiň başlanýandygy hakynda saýlawlar gününe çenli azyndan ýetmiş gün galanda yglan edýär. Bu habar köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

8-nji madda. Saýlawlary geçirmegi üpjün etmek

1. Saýlawlara taýýarlyk görmegi we olary geçirmegi Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda döredilýän saýlaw toparlary üpjün edýärler.

2. Saýlawlara taýýarlyk görmekde we olary geçirmekde saýlaw toparlary öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralaryndan garaşsyzdyrlar.

3. Saýlaw toparlarynyň işine döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň, kärhanalaryň, şeýle hem wezipeli adamlaryň hem-de raýatlaryň gatyşmagyna ýol berilmeýär.

9-njy madda. Saýlaw işleriniň aýanlygy

1. Saýlaw toparlary saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek işlerini aýyk we aýan amala aşyrýarlar.

Saýlaw toparlary raýatlara öz düzümi, ýerleşýän ýeri we geçirýän işleri hakynda, halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna bellige alnan dalaşgärler we olaryň terjimehalyna degişli maglumatlar, her bir dalaşgär üçin ses bermegiň netijeleri hem-de saýlawlaryň jemleri hakynda habar berýärler.

2. Saýlawlara syn etmegi dalaşgärleriň ynanylan adamlary, milli synçylar, daşary ýurtlaryň, halkara guramalarynyň synçylary (mundan beýläk-daşary ýurt (halkara) synçylary) amala aşyryp bilerler.

3. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylaryndan, kazylardan, prokurorlardan, saýlaw toparlarynyň agzalaryndan, dalaşgärlerden başga saýlaw hukugy bar bolan Türkmenistanyň raýaty milli synçy bolup biler.

4. Milli synçylary bellemek hukugy syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine we raýatlaryň saýlaw topary tarapyndan bellige alnan dalaşgäri hödürlän toparlaryna degişlidir.

Milli synçylary bellemek syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri öz ýerli guramalarynyň mejlislerinde, raýatlaryň saýlaw topary tarapyndan bellige alnan dalaşgäri hödürlän toparlarynyň ýygnaclarynda amala aşyrýarlar.

Milli synçylar – welaýat halk maslahatlarynyň agzalarynyň saýlawlarynda degişli welaýat, welaýat hukukly şäher saýlaw toparlarynda (mundan beýläk – welaýat saýlaw toparlary), etrap, şäher halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlarynda bolsa etrap, etrap hukukly şäher saýlaw toparlarynda (mundan beýläk – etrap, şäher saýlaw toparlary) bellige alynýarlar. Olara bellenilen nusgadaky şahsyýetnama berilýär.

5. Daşary ýurt (halkara) synçylaryny resmi bellige almak çakylyk haty bar bolan halatynda Merkezi saýlaw topary tarapyndan amala aşyrylýar. Olaryň işi şu Kanun we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalary bilen düzgünleşdirilýär.

Çakylyk haty saýlawlaryň bellenilen gününden soň Türkmenistanyň Prezidenti, Merkezi saýlaw topary tarapyndan iberilip bilner.

Merkezi saýlaw topary daşary ýurt (halkara) synçysyna bellenilen nusgadaky şahsyýetnamany gowşurýar.

Saýlaw toparlary, döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary, wezipeli adamlar öz ygtyýarlyklarynyň çäginde daşary ýurt (halkara) synçysyna zerur bolan ýardamy berýärler.

Daşary ýurt (halkara) synçysy öz işini özbaşdak we garaşsyz amala aşyrýar. Onuň işi bilen bagly çykdaýjylary daşary ýurt (halkara) synçysynyň özi ýa-da ony iberen tarap çekýär.

Daşary ýurt (halkara) synçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görlüşine we olaryň geçirilişine syn etmek bilen baglanyşykly bolmadyk işleri amala aşyrmaga hukuklary ýokdur. Şu Kanunyň we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalarynyň daşary ýurt (halkara) synçysy tarapyndan bozulan halatynda Merkezi saýlaw topary onuň resmi taýdan bellige alynmagyny ýatyryp biler.

6. Synçylaryň saýlawlara syn etmek hukuklary olaryň bellige alnan gününden başlanýar we saýlawlaryň netijeleriniň resmi taýdan çap edilen gününden tamamlanýar.

7. Synçylar, dalaşgärleriň ynanylan adamlary:

1) syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, raýatlaryň toparlarynyň wekilleri, dalaşgärler, synçylar, saýlawçylar bilen duşuşmaga;

2) saýlawlara taýýarlyk görlüşine we olaryň geçirilişine, Türkmenistanyň saýlaw kanunçylygynyň berjaý edilişine syn etmäge;

3) Türkmenistanyň saýlawlar hakyndaky kanunçylygy, saýlawlara taýýarlyk görüşini we olaryň geçirilişi barada öz pikirini aýtmaga;

4) saýlawçylaryň sanawy bilen tanyşmaga;

5) saýlaw toparlarynyň mejlislerinde bolmaga;

6) saýlaw gutulary möhürlenilende bolmaga, öňünden ses berlişine, ses berilýän jaýdan daşarda ses berlişine, saýlawlar günü saýlaw uçastogyn-da ses berlişine syn etmäge;

7) saýlaw býulletenleriniň berlişine syn etmäge;

8) sesleriň sanalyşynda doldurylan ýa-da doldurylmadyk islendik saýlaw býulleteni bilen tanyşmaga, şeýle hem saýlaw topary tarapyndan ses bermegiň jemleri hakyndaky teswirnamanyň we beýleki resminamalaryň düzülişine syn etmäge;

9) saýlawçylaryň sesleriniň, saýlawçylara berlen saýlaw býulletenleriniň, hakyky däl diýlip hasap edilen býulletenleriň, ulanylmaz ýaly edilen saýlaw býulletenleriniň sanalyşyna syn etmäge;

10) saýlaw toparlarynyň ses bermegiň jemleri baradaky teswirnamalary we ol teswirnamalara goşulan resminamalar bilen tanyşmaga hukuklydyr.

8. Synçylaryň, dalaşgärleriň ynanylan adamlarynyň:

1) saýlawçylara saýlaw býulletenini bermäge;

2) saýlawçylaryň ýerine saýlaw býulletenini doldurmaga;

3) ses bermegiň gizlinligini bozýan hereketleri etmäge;

4) saýlaw býulletenleriniň sanalyşyna gatnaşmaga;

5) saýlaw toparlarynyň işine päsgel berýän hereketleri etmäge hukugy ýokdur.

Synçylaryň saýlawçylaryň arasynda saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmäge hem hukugy ýokdur.

9. Köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri saýlaw toparlarynyň düzümine wekil hödürlemek boýunça mejlislere we ýygnaqlara, saýlaw toparlarynyň mejlislerine, dalaşgärler hödürlemek boýunça syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň mejlislerine, dalaşgär hödürlemek boýunça raýatlaryň toparlarynyň ýygnaqlaryna, dalaşgärleriň saýlawçylar bilen duşuşyklaryna, ses bermäge başlanmazdan ozal saýlaw gutulary möhürlenende, ses bermegiň barşynda, saýlaw uçastogyn-da sesler sanalanda, okrug boýunça saýlawlaryň netijeleri takyklyanynda hem-de saýlawlaryň umumy jemi jemlenende bolmaga hukuklydyrlar.

Köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri degişli welaýat saýlaw toparlarynda bellige alynýarlar, olaryň ygtyýarlyklary degişli resminama bilen tassyklanylýar.

Köpçülikleýin habar beriş serişdeleri saýlawlara taýýarlyk görüşiniň we olaryň geçirilişiniň barşyny beýan edýärler. Saýlaw toparlary, döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri olara saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri baradaky maglumatlary berýärler.

10. Daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň saýlawlara taýýarlyk görmegiň we olary geçirmegiň gidişini beýan etmek ygtyýarlyklary Merkezi saýlaw toparynda resmi taýdan bellige alnan gününden başlanýar we saýlawlaryň netijeleriniň resmi taýdan çap edilen gününden tamamlanýar.

Merkezi saýlaw topary daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekiline bellenen nusgadaky şahsyýetnamany gowşurýar.

Daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň işi şu Kanun we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalary bilen düzgünleşdirilýär.

Merkezi saýlaw topary şu Kanunyň we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalarynyň daşary ýurt

köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekili tarapyndan bozulan halatynda onuň resmi taýdan bellige alynmagyny ýatyryp biler.

11. Synçylary, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekillerini bellige almagyň tertibini Merkezi saýlaw topary belleýär.

II bab. Saýlaw okruglary we uýastoklary

10-njy madda Saýlaw okruglaryny döretmek

1. Welaýat halk maslahatlarynyň agzalarynyň saýlawlarynda saýlawçylaryň sany takmynan deň bolan kyrk saýlaw okrugy, etrap, şäher halk maslahatlarynyň agzalarynyň saýlawlarynda bolsa ýigirmi saýlaw okrugy döredilýär.

2. Geňeş agzalarynyň saýlawlarynda etrapdaky şäherlerde, şäherçelerde we geňeşliklerde saýlawçylaryň sany takmynan deň bolan 5-15 saýlaw okrugy döredilýär. Şunda 1000-e çenli saýlawçy bolan çäkke 5-6, 1001-den 2000-e çenli saýlawçy bolan çäkke 7-8, 2001-den 4000-e çenli saýlawçy bolan çäkke 9-11, 4001-den köp saýlawçy bolan çäkke bolsa 12-15 saýlaw okrugy döredilýär. Her okrug üçin saýlawçylaryň sany on birden az bolmaly däl.

Saýlaw okruglarynyň sany şu maddada bellenilen möçberleriň çäginde deňişli Geňeş tarapyndan kesgitlenilýär. Geňeş Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda möhletinden öň ýatyrylan ýagdaýynda ýa-da täze döredilen dolandyryş-çäk birliginde saýlaw okruglarynyň sany deňişli etrap, şäher saýlaw topary tarapyndan kesgitlenilýär.

3. Saýlaw okruglary halk maslahatlaryna saýlawlarda deňişli welaýat, etrap, şäher saýlaw toparlary, Geňeşlere saýlawlarda etrapdaky şäher, şäherçe, geňeşlik saýlaw toparlary tarapyndan saýlawlara çenli azyndan elli baş gün galanda döredilýär. Saýlaw okruglarynyň araçäkleri görkezilen sanaw ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

11-nji madda. Saýlaw uýastoklary

1. Saýlawlarda ses bermegi geçirmek üçin şäheriň, şäherçäniň, obanyň çägi saýlaw uýastoklaryna bölünýär.

2. Saýlaw uýastoklary deňişli etrap, şäher saýlaw topary tarapyndan yzygiderli tertip boýunça belgilenip döredilýär. Saýlaw uýastoklary saýlawçylaryň ses bermäge gatnaşmagyna amatly bolar ýaly tertipde döredilýär.

3. Harby bölümlerde, uzak we barmasy kyn ýerlerde, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde bu edaralaryň ýolbaşçylarynyň tekliptomasy boýunça saýlaw uýastoklary döredilip bilner.

12-nji madda. Saýlaw uýastoklaryny döretmegiň tertibi

1. Saýlaw uýastoklary saýlawlara çenli azyndan kyrk baş gün galanda döredilýär. Harby bölümlerde, uzak we barmasy kyn ýerlerde, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylýan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde saýlaw uýastoklary saýlawlara azyndan baş gün galanda hem döredilip bilner.

2. Saýlaw uýastoklary ýigrimiden iki müne çenli saýlawçy sany bilen döredilýär, käbir halatlarda saýlawçy sany ýigrimiden az bolan saýlaw uýastoklary hem döredilip bilner.

3. Etrap, şäher, etrapdaky şäher, şäherçe, geňeşlik saýlaw topary uçastok saýlaw toparynyň we ses bermegiň geçiriljek jaýynyň ýerleşýän ýerini görkezmek bilen her bir saýlaw uçastogynyň araçägi hakyndaky habary ilatyň dykgatyna ýetirýär.

III bap. Saýlaw toparlary

13-nji madda. Saýlaw toparlarynyň ulgamy

1. Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlaryny geçirmegi şu aşakdaky saýlaw toparlary guraýarlar:

- 1) Merkezi saýlaw topary;
- 2) welaýatlaryň saýlaw toparlary;
- 3) etraplaryň, şäherleriň saýlaw toparlary;
- 4) etraplardaky şäherleriň, şäherçeleriň we geňeşlikleriň saýlaw toparlary;
- 5) uçastok saýlaw toparlary.

2. Saýlaw toparlary öz işini Türkmenistanyň Konstitusiyasyna we kanunçylygyna laýyklykda guraýarlar.

14-nji madda. Merkezi saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

1. Merkezi saýlaw toparyny döretmegiň we onuň işiniň tertibi, ygtyýarlyklary "Türkmenistanda Saýlawlary we sala salşyklary geçirmek baradaky Merkezi topar hakynda" Türkmenistanyň Kanuny bilen kesgitlenilýär.

2. Merkezi saýlaw topary:

1) saýlawlara taýýarlyk görmäge we geçirmäge ýolbaşçylyk edýär;

2) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär we onuň birmeňzeş ulanylmagyny üpjün edýär, öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde gollanmalary çykarýar, saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri boýunça düşündirişler berýär;

3) welaýatlaryň saýlaw toparlaryny döredýär, olaryň düzümine üýtgetmeler girizýär we işlerini utgaşdyrýar;

4) saýlaw býulletenleriniň, saýlawçylaryň sanawlarynyň, möhürleriň, saýlaw toparlarynyň mejlisleriniň teswirnamalarynyň, beýleki saýlaw resminamalarynyň, saýlaw gutularynyň nusgalaryny tassyklaýar, saýlaw resminamalaryny saklamagyň tertibini belleýär;

5) saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek boýunça çykdaýylaryň sanawyny düzýär we ony tassyklamak üçin Türkmenistanyň Ministrler Kabinetine hödürleýär;

6) saýlaw toparlarynyň zerur maddy-enjamlaýyn serişdeler bilen üpjün edilişine gözegçilik edýär;

7) degişli saýlaw toparlarynyň, döwlet häkimiýet we dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;

8) dalaşgärleriň saýlawlar möwsümine deň şertlerde gatnaşyp bilmeklerini üpjün edýär;

9) saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikaýatlara garaýar;

10) saýlawlaryň umumy jemini jemleýär, saýlawlaryň jemi baradaky maglumatlary köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde ilatyň dykgatyna ýetirýär;

11) şu Kanunda we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynda bellenilen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

15-nji madda. Welaýat saýlaw toparlaryny döretmek

1. Welaýat saýlaw toparlary Merkezi saýlaw topary tarapyndan 9-13 agzadan ybarat düzümde döredilýär.
2. Saýlaw toparynyň düzümi ilatyň dykgatyna ýetirilýär.
3. Welaýat saýlaw toparynyň ygtyýarlyk möhleti baş ýyldyr.

16-njy madda. Welaýat saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Welaýat saýlaw topary:

- 1) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär, saýlawlara taýýarlyk görülmegini we olaryň geçirilmegini üpjün edýär;
- 2) welaýat halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlary boýunça saýlaw okruglaryny döredýär;
- 3) etraplaryň, şäherleriň saýlaw toparlaryny döredýär, olaryň düzümine üýtgetmeler girizýär, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň, uçastok saýlaw toparlarynyň işlerini utgaşdyrýar;
- 4) saýlaw toparlaryny jaýlar, ulag, aragatnaşyk serişdeleri bilen üpjün etmäge ýardam berýär, saýlawlaryň maddy-enjamlaýyn üpjünçiligine degişli beýleki meselelere garaýar;
- 5) saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek boýunça çykdaýlaryň sanawyny Merkezi saýlaw toparyna berýär;
- 6) degişli saýlaw toparlarynyň, ýerli häkimiýet we öz-özüni dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;
- 7) welaýat halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda her saýlaw okruggy boýunça saýlaw býulleteniniň ýazgysyny tassyklaýar;
- 8) saýlaw býulletenlerini taýýarlamakda etrap, şäher saýlaw toparlaryna ýardam berýär, saýlaw resminamalarynyň blanklarynyň taýýarlanylmagyny we saýlaw toparlarynyň şolar bilen üpjün edilmegini guraýar;
- 9) welaýat halk maslahatynyň agzalygyna hödürlenlen dalaşgärleri bellige alýar, olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar, bellige alnan dalaşgärler hakynda habary ilatyň dykgatyna ýetirýär, welaýat halk maslahatynyň agzalygyna dalaşgärleriň terjimehalyna degişli maglumatlar bilen saýlawçylaryň tanşyp bilmeklerini üpjün edýär;
- 10) dalaşgärleriň saýlawlar möwsümine deň şertlerde gatnaşyp bilmeklerini üpjün edýär;
- 11) welaýat halk maslahatynyň agzalygyna dalaşgärleriň ynanylan adamlaryny bellige alýar we olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar;
- 12) welaýat halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda her saýlaw okruggy boýunça saýlawlaryň netijelerini takyklaýar;
- 13) welaýat halk maslahatyna saýlanan agza degişli şahsyýetnamany gowşurýar;
- 14) welaýat boýunça saýlawlaryň jemini jemleýär, saýlawlaryň jeminiň we welaýat halk maslahatyna saýlanan agzalaryň sanawynyň köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde çap edilmegini guraýar;
- 15) welaýat halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda gaýtadan ses bermegi geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;
- 16) welaýat halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda gaýtadan saýlawlary geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;

17) welaýat halk maslahatynyň çykyp giden agzasynyň ýerine saýlawlary belleýär we onuň geçirilmegini guraýar;

18) saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikaýatlara garaýar;

19) saýlaw resminamalarynyň bellenilen tertipde saklanylmagyny üpjün edýär;

20) şu Kanunda bellenilen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

17-nji madda. Etrap, şäher saýlaw toparlaryny döretmek

1. Etrap, şäher saýlaw toparlary degişli welaýat saýlaw topary tarapyndan 11-15 agzadan ybarat düzümde döredilýär.

2. Saýlaw toparynyň düzümi ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

3. Etrap, şäher saýlaw toparynyň ygtyýarlyk möhleti baş ýyldyr.

18-nji madda. Etrap, şäher saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Etrap, şäher saýlaw topary:

1) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär, saýlawlara taýýarlyk görülmegini we olaryň geçirilmegini üpjün edýär;

2) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlary boýunça saýlaw okruglaryny döredýär;

3) saýlaw uçastoklaryny, etrapdaky şäherleriň, şäherçeleriň, geňeşlikleriň saýlaw toparlaryny we uçastok saýlaw toparlaryny döredýär, olaryň düzümine üýtgetmeler girizýär we işini utgaşdyrýar;

4) saýlaw toparlaryny jaýlar, ulag, aragatnaşyk serişdeleri bilen üpjün etmäge ýardam berýär, saýlawlaryň maddy-enjamlaýyn üpjünçiligine degişli beýleki meselelere garaýar;

5) saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek üçin çykdajylaryň sanawyny welaýat saýlaw toparyna berýär;

6) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda her saýlaw okrugsy boýunça saýlaw býulleteniniň ýazgysyny tassyklaýar, saýlawlara degişli resminamalaryň blanklary, saýlaw býulletenleri bilen uçastok saýlaw toparlarynyň üpjün edilmegini guraýar;

7) degişli saýlaw toparlarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, ýerli häkimiýet we öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;

8) saýlawçylaryň sanawlarynyň düzülişine we olaryň köpçüligiň dykgatyna ýetirilişine gözegçiligi amala aşyrýar;

9) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalygyna hödürlenlen dalaşgärleri bellige alýar, olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar, bellige alnan dalaşgärler hakynda habary ilatyň dykgatyna ýetirýär, halk maslahatyna agzalyga dalaşgärleriň terjimehalyna degişli maglumatlar bilen saýlawçylaryň tanşyp bilmeklerini üpjün edýär;

10) dalaşgärleriň saýlawlar möwsümüne deň şertlerde gatnaşyp bilmeklerini üpjün edýär;

11) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalygyna dalaşgärleriň ynanylan adamlaryny bellige alýar we olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar;

12) ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri bilen bilelikde, halk maslahatlaryna agzalyga dalaşgärlere saýlawçylar bilen duşuşyklary guramaga ýardam edýär;

13) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda her saýlaw okrugsy

boýunça saýlawlaryň netijelerini takyklaýar;

14) etrap, şäher halk maslahatyna saýlanan agza degişli şahsyýetnamany gowşurýar;

15) etrap, şäher boýunça saýlawlaryň jemini jemleýär, saýlawlaryň jeminiň we halk maslahatyna saýlanan agzalaryň sanawynyň köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde çap edilmegini guraýar;

16) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda gaýtadan ses bermegi geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;

17) etrap, şäher halk maslahatynyň agzalarynyň saýlawlarynda gaýtadan saýlawlary geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;

18) etrap, şäher halk maslahatynyň, Geňeşiň çykyp giden agzasynyň ýerine saýlawlary belleýär we onuň geçirilmegini guraýar;

19) etrapdaky şäherleriň, şäherçeleriň, geňeşlikleriň we uçastok saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikayatlara garaýar;

20) saýlaw resminamalarynyň bellenilen tertipde saklanylmagyny üpjün edýär;

21) şu Kanunda bellenilen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

19-njy madda. Etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparlaryny döretmek

1. Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlarynda etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparlary degişli etrabyň, şäheriň saýlaw topary tarapyndan saýlawlara çenli azyndan altmyş gün galanda 7-11 agzadan ybarat düzümde döredilýär.

2. Saýlaw toparynyň düzümi ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

3. Saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary Geňeşiň saýlanan agzalarynyň ygtyýarlyklary ykrar edilenden soň tamamlanýar.

20-nji madda. Etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary:

1) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär, saýlawlara taýýarlyk görülmegini we olaryň geçirilmegini üpjün edýär;

2) Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary boýunça saýlaw okruglaryny döredýär;

3) uçastok saýlaw toparlarynyň işini utgaşdyrýar;

4) uçastok saýlaw toparlaryny jaýlar, ulag, aragatnaşyk serişdeleri bilen üpjün etmäge ýardam berýär, saýlawlaryň maddy-enjamlaýyn üpjünçiligine degişli beýleki meselelere garaýar;

5) uçastok saýlaw toparlarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;

6) saýlawçylaryň sanawlarynyň düzülişine we olaryň köpçüligiň dykgatyna ýetirilişine gözegçiligi amala aşyrýar;

7) Geňeşiň agzalygyna hödürlenlen dalaşgärleri bellige alýar, olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar, bellige alnan dalaşgärler hakynda habary ilatyň dykgatyna ýetirýär, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleriň terjimehalyna degişli maglumatlar bilen saýlawçylaryň tanşyp bilmeklerini üpjün edýär;

8) dalaşgärleriň saýlawlar möwsümine deň şertlerde gatnaşyp bilmeklerini üpjün edýär;

9) Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleriň ynanylan adamlaryny bellige alýar we olara

degişli şahsyýetnamalary gowşurýar;

10) ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri bilen bilelikde Geňeşiň agzalygyna dalaşgärlere saýlawçylar bilen duşuşyklary guramaga ýardam edýär;

11) Geňeş agzalarynyň saýlawlarynda her saýlaw okrugsy boýunça saýlaw býulleteniniň ýazgysyny tassyklaýar, saýlaw resminamalarynyň blanklarynyň, saýlaw býulletenleriniň taýýarlanylmagyny we uçastok saýlaw toparlarynyň şolar bilen üpjün edilmegini guraýar;

12) Geňeş agzalarynyň saýlawlarynda her saýlaw okrugsy boýunça saýlawlaryň netijesini takyklaýar;

13) etrapdaky şäher, şäherçe, geňeşlik boýunça saýlawlaryň jemini jemleýär, saýlawlaryň jemini we Geňeşe agza saýlanylanlaryň sanawyny ilatyň dykgatyna ýetirýär;

14) Geňeşe saýlanan agza degişli şahsyýetnamany gowşurýar;

15) Geňeş agzalarynyň saýlawlarynda gaýtadan ses bermegi geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;

16) Geňeş agzalarynyň saýlawlarynda gaýtadan saýlawlar geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;

17) Geňeşiň çykyp giden agzasynyň ýerine saýlawlaryň geçirilmegini guraýar;

18) uçastok saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikaýatlara garaýar;

19) saýlaw resminamalarynyň bellenen tertipde saklanylmagyny üpjün edýär;

20) şu Kanunda bellenen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

21-nji madda. Uçastok saýlaw toparlaryny döretmek

1. Uçastok saýlaw toparlary degişli etrap, şäher saýlaw toparlary tarapyndan saýlawlara çenli azyndan kyrk gün galanda 5-15 agzadan ybarat düzümde döredilýär. Zerur bolan halatlarda uçastok saýlaw toparlary saýlawlara çenli azyndan baş gün galanda, şeýle hem iň az sanda – üç agzadan ybarat düzümde döredilip bilner.

2. Uçastok saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary halk maslahatynyň, Geňeşiň saýlanylan agzasynyň ygtyýarlyklary ykrar edilenden soň tamamlanýar.

22-nji madda. Uçastok saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Uçastok saýlaw topary:

1) saýlawlaryň geçiriljek günü, ses bermegiň nirede we haçan geçýändigini hakynda saýlawçylara habar berýär;

2) uçastok boýunça saýlawçylaryň sanawyny düzýär;

3) saýlawçylaryň sanawy bilen saýlawçylaryň tanyşdyrylmagyny guraýar, sanawdaky nädogrulyklar hakyndaky arzalary kabul edýär we olara garaýar, oňa degişli düzedişleri girizmek baradaky meseläni çözüýär;

4) ses beriljek jaýyň we saýlaw gutularynyň taýýarlanylmagyny üpjün edýär;

5) saýlawlar günü saýlaw uçastogunda ses bermegi, şeýle hem önünden ses bermegi, ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi, gaýtadan ses bermegi we gaýtadan saýlawlar günü ses bermegi guraýar;

6) saýlaw uçastogunda sesleri sanaýar we saýlawlaryň jemini jemleýär;

7) saýlawlara taýýarlyk görmek we ses bermegi guramak meselelerine degişli arza-şikaýatlara garaýar;

8) şu Kanunda bellenen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

23-nji madda. Saýlaw toparlarynyň düzümine wekilleri hödürlemek

1. Saýlaw toparlarynyň düzümine wekiller syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň welaýat, etrap, şäher guramalarynyň mejlislerinde, olaryň ilkinji guramalarynyň ýygnaclarynda, raýatlaryň toparlarynyň ýygnaclarynda hödürlenilýär.

2. Welaýat, etrap, şäher saýlaw toparlarynyň düzümine wekiller syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň welaýat, etrap, şäher guramalarynyň mejlislerinde, raýatlaryň toparlarynyň ýygnaclarynda hödürlenilýär.

3. Etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparlarynyň, uçastok saýlaw toparlarynyň düzümine wekiller syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň ilkinji guramalarynyň, raýatlaryň toparlarynyň ýygnaclarynda hödürlenilýär.

4. Welaýat saýlaw toparynyň düzümine wekil hödürlemek boýunça raýatlaryň ýygnaçyna degişli etrabyň, şäheriň çäginde ýaşaýan saýlawçylaryň azyndan ýüzüsi, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparynyň düzümine - şol etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň çäginde ýaşaýan saýlawçylaryň azyndan ellisi, uçastok saýlaw toparynyň düzümine bolsa şol saýlaw uçastogyň çäginde ýaşaýan ýa-da işleýän saýlawçylaryň azyndan otuzysy gatnaşsa, ol ygtyýarly hasap edilýär. Ýygnaç gatnaşýanlar bellige alynmaga degişlidir, bellige alyş sanawynda her bir saýlawçynyň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan senesi, ýaşaýan ýeri görkezilýär.

5. Mejlislerde we ýygnaclarda saýlaw toparlarynyň düzümine hödürlenýänleriň çäklendirilmedik sany ara alnyp maslahatlaşylyp bilner. Mejlise, ýygnaç gatnaşýan her bir adamyň hödürlenýänler hakynda tekliپ girizmäge, olaryň ara alnyp maslahatlaşylmagyna gatnaşmaga, olary oňlamaga ýa-da ret etmäge, saýlaw toparynyň düzümine hut özüni hem ara alnyp maslahatlaşmak üçin hödürlemäge haklydyr.

6. Eger syýasy partiýanyň, jemgyýetçilik birleşiginiň degişli guramasynyň düzüminiň ýarysyndan köpüsi ýa-da raýatlaryň ýygnaçyna gatnaşyjylaryň ýarysyndan köpüsi saýlaw toparynyň düzümine hödürlenýän üçin ses berse, onda şol hödürlenilen diýlip hasap edilýär.

7. Saýlaw toparynyň düzümine wekil hödürlemek hakyndaky karar aýyk ýa-da gizlin ses bermek arkaly kabul edilýär. Ses bermegiň tertibi we ýygnaçyň alnyp barlyşynyň beýleki meseleleri mejlise, ýygnaç gatnaşyjylar tarapyndan kesgitlenilýär.

8. Mejlisde we ýygnaçda welaýat, etrap, şäher saýlaw toparynyň düzümine diňe bir wekil, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň, uçastok saýlaw toparynyň düzümine bolsa üç wekil hödürlenilip bilner.

24-nji madda. Saýlaw toparlarynyň işini guramak

1. Saýlaw toparynyň başlygy, başlygynyň orunbasary we kätibi degişli toparyň birinji mejlisinde saýlanylýar, bu baradaky habar ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

2. Saýlaw toparynyň birinji mejlisini toparyň iň ýaşuly agzasy açýar we toparyň başlygy saýlanylýança mejlisi alyp barýar.

3. Saýlaw toparynyň mejlisine toparyň düzüminiň azyndan üçden iki bölegi gatnaşýan bolsa, ol ygtyýarlydyr. Toparyň karary aýyk ses bermek arkaly toparyň düzüminiň sesleriniň köplügi bilen kabul edilýär. Toparyň karary bilen ylalaşmaýan agzalaryň aýratyn pikirini aýtmaga haky bardyr, ol ýazmaça görnüşde teswirnamanyň ýanyna goşulýar. Saýlaw toparynyň agzasynyň aýratyn pikirine ýokarda durýan saýlaw topary tarapyndan garalýar.

4. Saýlaw toparynyň öz ygtyýarlyklarynyň çäginde kabul eden kararlary döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň we jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň, kärhanalaryň ýerine ýetirmekleri üçin hökmanydyr.

Ýokarda durýan saýlaw toparynyň öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde kabul eden kararlary aşakda durýan saýlaw toparlary üçin hökmanydyr.

5. Saýlaw toparlarynyň öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinden çykyp kabul eden kararlary ýokarda durýan saýlaw topary ýa-da kazyýet tarapyndan ýatyrylyp bilner.

6. Saýlaw toparynyň karary boýunça onuň agzalarynyň biri saýlawlara taýýarlyk görülýän we geçirilýän döwründe Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda esasy iş ýerinde önümçilik ýa-da gulluk wezipelerini ýerine ýetirmekten welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparynyň agzasy iki aýa çenli, uçastok saýlaw toparynyň agzasy bolsa bir aýa çenli möhlet bilen boşadylyp bilner.

7. Saýlaw toparynyň düzümine girýänleriň islendigi toparyň düzüminden onuň özüniň arzasy ýa-da saýlaw toparyndaky ygtyýarlyklarynyň ýatyrylmagy, şeýle hem şu Kanunyň 30-njy we 34-nji maddalarynda görkezilen ýagdaýlaryň ýüze çykmagy bilen boşadylýar.

Saýlaw toparynyň düzümine girýäniň ygtyýarlyklaryny ýatyrmak topary döredýän topar tarapyndan amala aşyrylýar.

Şu Kanunyň düzgünleriniň bozulmagy ýa-da üstüne ýüklenen wezipelerini yzygiderli ýerine ýetirmezligi saýlaw toparynyň agzasynyň ygtyýarlyklaryny ýatyrmak üçin esas bolup durýar. Ygtyýarlyklary ýatyrmak baradaky karar kazyýete şikaýat edilip bilner.

8. Saýlaw toparynyň täze başlygy, başlygynyň orunbasary ýa-da kätibi toparyň mejlisinde saýlanylýar.

9. Saýlaw toparynyň düzümine täze wekil hödürlemek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

25-nji madda. Saýlaw toparlarynyň iş şertleriniň üpjün edilmegi

Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri, edaralar, guramalar, kärhanalar we wezipeli adamlar saýlaw toparlarynyň öz ygtyýarlyklaryny amala aşyrmagyna ýardam etmäge, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde olaryň işi üçin zerur bolan jaýlary, enjamlary, ulagy we saýlawlar bilen baglanyşykly maglumatlary muzdsuz bermäge, saýlaw toparlarynyň goýan meselelerine garamaga we oňa üç günden gijä goýman jogap bermäge borçludylar.

IV bap. Saýlawçylaryň sanawlary

26-njy madda. Saýlawçylaryň sanawlary we olary düzmegiň tertibi

1. Saýlawçylaryň sanawy her bir saýlaw uçastogy boýunça düzülýär we oňa uçastok saýlaw toparynyň başlygy bilen kätibi tarapyndan gol çekilýär. Uçastok saýlaw topary saýlawçylaryň sanawyny düzmek işine jemgyýetçilik wekillerini çekip biler.

2. Ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary saýlawçylaryň sanawlaryny düzmek üçin degişli çäkde ýaşaýan saýlawçylar baradaky zerur maglumatlary uçastok saýlaw toparlaryna berýärler.

3. Harby bölümlerde bolýan harby gullukçy saýlawçylaryň sanawlary, şeýle hem harby gullukçylaryň maşgala agzalary we beýleki saýlawçylar harby bölümleriň ýerleşýän çäginde ýaşaýan bolsalar, olaryň sanawy harby bölümleriň serkerdeleriniň berýän

maglumatlary esasynda düzülýär. Harby bölümleriň ýerleşýän çäginde daşynda ýaşayan harby gullukçylar saýlawçylaryň sanawyna ýaşayan ýeri boýunça umumy esaslarda girizilýär.

4. Şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylýan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde saýlawçylaryň sanawlary bu edaralaryň ýolbaşçylarynyň berýän maglumatlary esasynda düzülýär. Şu ýagdaýlarda saýlawçylaryň sanawyna diňe degişli saýlaw uýastogynyň çäginde ýaşayan saýlawçylar girizilýär.

5. Saýlawçylaryň familiýalary saýlawçylaryň sanawynda ses bermegi guramak üçin amatly bolan tertipde görkezilýär.

27-nji madda. Raýatlary saýlawçylaryň sanawlaryna girizmegiň tertibi

1. Saýlawçylaryň sanawyna saýlawlar gününe çenli on sekiz ýaşy dolan (saýlawlar günü hem), şol saýlaw uýastogynyň çäginde hemişelik ýa-da köplenç (saýlawlar gününe çenli soňky üç aýyň dowamynda) ýaşayan we saýlaw hukugy bolan Türkmenistanyň raýatlary girizilýär.

2. Saýlaw hukugy bolan Türkmenistanyň raýaty haýsydyr bir sebäbe görä saýlawçylaryň sanawyna girizilmedik bolsa, degişli uýastok saýlaw topary tarapyndan bu saýlawçy saýlawçylaryň goşmaça sanawyna girizilýär.

3. Her bir saýlawçy saýlawçylaryň sanawyna diňe bir saýlaw uýastogunda girizilip bilner.

28-nji madda. Raýatlary saýlawçylaryň sanawlary bilen tanyşdyrmak

1. Saýlawçylaryň sanawy saýlaw uýastogunda saýlawlara azyndan on bäş gün galandan gijä goýman, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylýan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde döredilen saýlaw uýastoklarynda bolsa saýlawlara azyndan bäş gün galanda tanyşmak üçin goýulýar.

2. Sanawa girizilmändigi, nädogry girizilendigi ýa-da sanawdan aýrylandygy barada, şeýle hem sanawda saýlawçy baradaky maglumatlaryň görkezilişinde ýol berlen nätaklyklar barada şikáyat etmäge her bir raýat hukuklydyr. Şu meseleler baradaky arza uýastok saýlaw topary garaýar, ol arza iki günden gijä goýman garamaga, saýlawlaryň ön ýanyndaky we saýlawlar günü bolsa haýal etmän garamaga, zerur düzedişleri sanawa girizmäge ýa-da arzaça arzasynyň kanagatlandyrylmandygy baradaky delillendirilen kararyň nusgasyny bermäge borçludyr.

V bap. Dalaşgärleri hödürlemek we bellige almak

29-njy madda. Dalaşgärleri hödürlemegiň tertibi

1. Halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek hukugy saýlawlaryň bellenen gününe çenli azyndan alty aý ön bellige alnan syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine we raýatlaryň toparlaryna degişlidir.

2. Saýlawlar gününe çenli ýigirmi bir ýaşy dolan we degişli çäkde ýaşayan Türkmenistanyň raýaty halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgär hödürlenilip bilner.

Hödürlenilen wagtyna çenli iş kesilenlik aýybynyň öz-özünden aýrylmadyk ýa-da

kanunda bellenen tertipde aýrylmadyk adam dalaşgär hödürlenilip bilinmez.

3. Halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek saýlawlara kyrk baş gün galanda başlanyp, otuz gün galanda tamamlanýar.

4. Halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgär hödürlenilýän adamyň wezipesi Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda halk maslahatynyň, Geňeşiň agzasynyň ygtyýarlyklaryny ýerine ýetirmek bilen bir ýere sygyşmasa, ol halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna saýlanylan halatynda eýeleýän wezipesinden boşamaga niýetiniň bardygy hakynda degişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparyna ýazmaça habar berýär.

5. Dalaşgärleri hödürlemek:

1) syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň welaýat, etrap, şäher guramalarynyň mejlislerinde we olaryň ilkinji guramalarynyň ýygnaclarynda;

2) raýatlar toparynyň başlangyjy bilen çagyrylyp geçirilýän raýatlaryň ýygnaclarynda amala aşyrylýar.

6. Mejlis, ýygnaç çagyrylanda onuň geçiriljek senesi, ýeri we wagty barada bellenen senä çenli üç gün önünden degişli saýlaw toparyna ýazmaça görnüşde habar berilmelidir.

7. Halk maslahatynyň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek syýasy partiýalaryň we jemgyýetçilik birleşikleriniň welaýat, etrap, şäher guramalarynyň mejlislerinde, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek bolsa olaryň ilkinji guramalarynyň ýygnaclarynda amala aşyrylýar.

Syýasy partiýalaryň we jemgyýetçilik birleşikleriniň dalaşgärleri hödürlemek baradaky mejlisleri, ýygnaclary bilelikde geçirmäge hukuklary bardyr.

8. Welaýat halk maslahatynyň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek boýunça raýatlaryň ýygnaçyna degişli saýlaw okrugynyň çäginde ýaşayan saýlawçylaryň azyndan iki ýüzüsi, etrap, şäher halk maslahatynyň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek boýunça raýatlaryň ýygnaçyna degişli saýlaw okrugynyň çäginde ýaşayan saýlawçylaryň azyndan bir ýüzüsi, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek boýunça raýatlaryň ýygnaçyna bolsa degişli saýlaw okrugynyň çäginde ýaşayan saýlawçylaryň azyndan ellisi gatnaşsa, ol ygtyýarly hasap edilýär.

Her bir saýlawçy raýatlaryň diňe bir ýygnaçyna gatnaşyp biler, bu düzgün şol bir derejedäki wekilçilikli edara agzalyga dalaşgär hödürlemek boýunça geçirilýän ýygnaclara degişlidir.

Ýygnaç gatnaşýanlar bellige alynmaga degişlidir, bellige alyş sanawynda her bir saýlawçynyň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan senesi, ýaşayan ýeri görkezilýär.

9. Mejlislerde we ýygnaclarda dalaşgärlige hödürlenilýänleriň çäklendirilmedik sany ara alnyp maslahatlaşylyp bilner. Mejlise, ýygnaç gatnaşýan her bir adamyň dalaşgärlige hödürlenilýänler hakynda teklipläp girizmäge, olaryň ara alnyp maslahatlaşylmagyna gatnaşmaga, olary oňlamaga ýa-da ret etmäge, hut özüni hem dalaşgärlige hödürlemek üçin ara alnyp maslahatlaşylmagy teklipläp etmäge hukuklydyr.

10. Syýasy partiýa, jemgyýetçilik birleşigi her bir saýlaw okrugyna halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna diňe bir dalaşgär hödürlep biler.

Dalaşgär hödürlemek boýunça raýatlaryň her bir ýygnaçynda halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna diňe bir dalaşgär hödürlenip bilner.

11. Syýasy partiýanyň, jemgyýetçilik birleşiginiň degişli saýlawly guramasynyň düzüminiň ýarysyndan köpüsi ýa-da raýatlaryň ýygnaçyna gatnaşyjylaryň ýarysyndan köpüsi welaýat, etrap, şäher halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgär üçin ses berse, onda şol dalaşgär hödürlenen diýlip hasap edilýär.

Dalaşgäri hödürlemek hakyndaky karar açyk ýa-da gizlin ses bermek arkaly kabul

edilýär. Ses bermegin tertibi we mejlisiň, ýygnagyň alnyp barlyşynyň beýleki meseleleri mejlise, ýygnaga gatnaşyjylar tarapyndan kesgitlenilýär.

Halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgäriň hödürlenendigi hakynda teswirnama düzülýär. Syýasy partiýanyň, jemgyýetçilik birleşiginiň deňişli guramasynyň mejlisiniň teswirnamasy, raýatlaryň ýygnagyň teswirnamasynyň ýanyna bolsa ýygnaga gatnaşyjylaryň sanawyny goşup, iki günün içinde, ýöne dalaşgär hödürlemek möhletiniň gutaran gününüň yzyndan gelýän iş gününden gijä galynman, deňişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparyna gowşurylýar. Dalaşgär hödürlenendigi hakyndaky karar barada dalaşgäre hem şol möhlet içinde habar berilýär.

12. Dalaşgär özüniň saýlawlarda sese goýulmaga razydygy hakynda deňişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparyna ýazmaça habar berýär.

30-njy madda. Dalaşgärleri bellige almak

1. Dalaşgärler deňişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary tarapyndan bellige alynýar. Bellige almak saýlawlara otuz baş gün galanda başlanýar we saýlawlara ýigrimi baş gün galanda tamamlanýar.

Saýlaw topary dalaşgäre bellige alynjak senesi hakynda önünden habar berýär.

2. Dalaşgärleri bellige almak hakyndaky karar halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleri hödürlemek baradaky mejlisleriň, ýygnaklaryň teswirnamalary we dalaşgärleriň sese goýulmaga razydygy baradaky arzalary bar bolan mahalynda kabul edilýär.

3. Welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary dalaşgärleriň bellige alnandygy hakynda teswirnama düzýär, bu teswirnama dalaşgärleriň razylyk arzalary bilen bilelikde deňişli saýlaw toparynda saklanylýar.

4. Saýlaw topary şu Kanunyň talaplary berjaý edilip hödürlenen halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgärleriň hemmesini bellige almaga borçludur. Bellige almakdan ýüz dönderilendigi barada ýokarda durýan saýlaw toparyna ýa-da kazyýete üç gün möhletde şikaýat edilip bilner, şikaýat üç günden gijä goýulman garalmalydyr.

5. Her bir dalaşgärlice hödürlenen adam diňe bir saýlaw okrugynda dalaşgärlice bellige alnyp bilner. Halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgäre deňişli şahsyýetnama berilýär.

6. Dalaşgär haýsydyr bir saýlaw toparynyň düzümine girýän ýa-da synçy bolsa, ol bellige alnan pursadyndan toparyň düzüminden çykarylan ýa-da synçy ygtyýarlyklary bes edilen diýlip hasap edilýär.

7. Deňişli saýlaw topary dalaşgärleriň bellige alnandygy hakyndaky habary olar bellige alnandan soň başınjy günden gijä goýman ilatyň dykgatyna ýetirýär, habarda dalaşgärleriň her biriniň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan ýyly we ýeri, işleýän ýeri, eýeleýän wezipesi (käri) we ýaşayan ýeri görkezilýär.

31-nji madda. Dalaşgäriň öz-özünü dalaşgärlikden aýyrmagy

1. Dalaşgär öz-özünü saýlawlara çenli dalaşgärlikden islendik wagt aýyrmaga hukuklydyr, munuň üçin ol bu barada ýazmaça arza bilen dalaşgärlice bellige alan saýlaw toparyna ýüz tutýar.

2. Deňişli saýlaw topary dalaşgäriň öz-özünü dalaşgärlikden aýrandygyny saýlawçylaryň dykgatyna ýetirýär.

32-nji madda. Çykyp giden dalaşgäriň ýerine dalaşgär hödürlemegiň tertibi

1. Dalaşgärleri hödürlemek möhleti tamamlanandan soň dalaşgärler çykyp giden halatynda ýa-da saýlaw okrugynda diňe bir dalaşgär galan bolsa ýa-da dalaşgär galmadyk bolsa, degişli saýlaw topary täze dalaşgärleri hödürlemek teklibi bilen syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň guramalaryna, şeýle hem okrugyň saýlawçylaryna ýüzlenýär.

2. Dalaşgärler saýlawlara ýigrimi günden az wagt galanda çykyp gidende, degişli saýlaw okrugynda saýlawlar bellenen saýlawlardan soň iki aý möhletde geçirilýär.

3. Çykyp giden dalaşgärleriň ýerine dalaşgärleri hödürlemek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

VI bap. Dalaşgärleriň işiniň kepillendirilmegi

33-nji madda. Dalaşgärleriň hukuklary

1. Dalaşgärleriň bellige alnan pursadyndan beýläk saýlawlaryň ön ýanynda geçirilýän mejlislerde, ýygnaqlarda, köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde çykyş etmäge deň hukuklary bardyr.

2. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň wezipeli adamlary saýlawçylar bilen duşuşyklar guramakda, zerur maglumatlary almakda dalaşgärlere ýardam etmäge borçludylar.

3. Degişli saýlaw toparynyň karary esasynda dalaşgärler saýlawlaryň ön ýanyndaky möwsüme gatnaşmak üçin Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda ortaça iş hakyny saklamak bilen önümçilik ýa-da gulluk wezipelerini ýerine ýetirmekden boşadylyp bilner.

4. Dalaşgärleriň saýlawlaryň ön ýanyndaky möwsümi alyp barmak üçin öz gulluk ýagdaýyny peýdalanmagyna ýol berilmeýär.

34-nji madda. Dalaşgäriň ynanylan adamlary

1. Halk maslahatyna agzalyga her bir dalaşgäriň bäşe çenli, Geňeşe agzalyga bolsa üçe çenli ynanylan adamy bolup biler. Olar saýlawlar möwsümini geçirmekde dalaşgäre kömek berýärler, onuň saýlanmagy ugrunda wagyz işini alyp barýarlar, döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri, saýlawçylar bilen özara gatnaşyklarynda, şeýle hem saýlaw toparlarynda onuň bähbidini arýarlar.

2. Dalaşgär bellige alnandan soň ol öz islegine görä, ynanylan adamlaryny kesgitleýär we olary bellige almak üçin degişli saýlaw toparyna şolar hakda habar berýär. Ynanylan adamlar bellige alnandan soň, olara şahsyýetnama berilýär. Dalaşgär saýlawlara çenli islendik wagt ynanylan adamlaryny çalyşmaga hukuklydyr. Ynanylan adam hem islendik wagt öz ygtyýarlyklaryny tabşyryp biler.

3. Saýlaw toparynyň agzasy ynanylan adam bolup bilmez.

4. Ynanylan adamlaryň ygtyýarlyklary saýlawlaryň jemi jemlenenden soň tamamlanýar.

VII bap. Saýlawlaryň maglumat üpjünçiligi

35-nji madda. Saýlawçylary habarly etmek

1. Saýlawlaryň maglumat üpjünçiligi saýlawçylary habarly etmegi we saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini öz içine alýar.

2. Saýlawçylary habarly etmegi şu Kanuna we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda saýlaw toparlary, döwlet häkimiýet, ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary, köpçülikleýin habar beriş serişdeleri, ýuridik we fiziki şahslar amala aşyrýarlar.

3. Köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde ýerleşdirilýän ýa-da beýleki usullar bilen ýaýradylýan habarlaýyn maglumatlaryň mazmuny dogruçyl, hakyky bolmalydyr, dalaşgärleriň deňligini bozmaly däldir, olarda haýsydyr bir dalaşgär ileri tutulmaly däldir.

36-njy madda. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek

1. Saýlawlar geçirilende dalaşgärlere, syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine, Türkmenistanyň raýatlaryna Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda wagyz işlerini erkin geçirmek üpjün edilýär.

2. Dalaşgärleriň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, Türkmenistanyň raýatlarynyň kanun tarapyndan gadagan edilmedik görnüşlerde we usullarda saýlawçylary saýlawlara işjeň gatnaşmaga ündeýän wagyz işlerini geçirmäge, dalaşgärleriň saýlawlaryň ön ýanyndaky maksatnamalaryny, olaryň syýasy, iş başarjaňlyk, şahsy sypatlaryny öz mejlislerinde, ýygnaclarynda, köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde erkin we hemme taraplaýyn ara alyp maslahatlaşmaga hukuklary bardyr. Saýlaw toparlary ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary bilen bilelikde dalaşgärleriň saýlawçylar bilen duşuşyklarynyň geçirilmegine ýardam berýär – jaý berýär, dalaşgärler bilen duşuşygyň geçýän wagty we ýeri barada öz wagtynda saýlawçylara habar berýär we beýleki wajyp guramaçylyk çärelerini amala aşyrýar.

3. Saýlaw möwsümi döwründe amala aşyrylýan şu işler saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri hökmünde ykrar edilýär:

- 1) ol ýa-da beýleki dalaşgäre ses bermäge çagyryşlar;
- 2) dalaşgäri saýlamagyň mümkin bolan netijelerini beýan etmek;
- 3) dalaşgärleriň haýsydyr biri barada hakyky maglumatly habarlary ýaýratmak.

4. Dalaşgärleriň deň derejede köpçülikleýin habar beriş serişdelerinden peýdalanyň bilmegi kepillendirilýär.

5. Saýlawlar geçirilende wagyz işleri şu görnüşlerde amala aşyrylyp bilner:

- 1) köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly;
- 2) köpçülikleýin çäreleri (saýlawçylar bilen ýygnaclary we duşuşyklary, aýyk çekişmeleri we ara alyp maslahatlaşmalary) geçirmek bilen;
- 3) wagyz maglumatlaryny çykarmak we ýaýratmak bilen;
- 4) kanun tarapyndan gadagan edilmedik beýleki görnüşlerde.

6. Dalaşgär köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly wagyz işlerini geçirmegiň görnüşini we häsiýetini özbaşdak kesgitlemäge hukuklydyr.

7. Saýlawlar geçirilende wagyz işlerine gatnaşmaga, şol sanda islendik wagyz maglumatlaryny çykarmaga saýlaw toparlarynyň agzalarynyň, synçylaryň, kazylaryň, haýyr-sahawat guramalarynyň, dini guramalaryň agzalarynyň we wekilleriniň, hukuk goraýjy, salgyt we maliýe edaralarynyň işgärleriniň hukugy ýokdur, bu görkezilen şahslaryň dalaşgärler, şeýle hem dalaşgärleriň ynanylan adamlary hökmünde bellige alnan halatlary muňa girmeyär. Şeýle-de saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerine on sekiz ýaşyna ýetmedik raýatlaryň, daşary ýurt raýatlarynyň, daşary ýurt döwletleriniň we guramalarynyň, halkara guramalarynyň we halkara jemgyýetçilik hereketleriniň gatnaşmaklaryna ýol berilmeýär.

8. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralarynyň gullugynda durýan şahslaryň özleriniň wezipe ýa-da gulluk borçlaryny ýerine ýetirýän halatlarynda wagyz

işlerini geçirmäge, şeýle hem döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralarynyň serişdelerini wagyz işlerini geçirmek üçin peýdalanmaga hukugy ýokdur.

37-nji madda. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň möhletleri

1. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri dalaşgäriň bellige alnan gününden başlanýar we saýlawlar gününden bir gün ön bes edilýär.

2. Gaýtadan ses bermek geçirilende saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri gaýtadan ses bermegiň bellenilmegi baradaky karar kabul edilen pursadyndan täzeden başlanýar we gaýtadan ses bermegiň geçiriljek gününden bir gün ön bes edilýär.

3. Saýlaw toparlarynyň jaýlaryndan daşarda ýerleşdirilen wagyz metbugat maglumatlary (listowkalar, plakatlar we beýlekiler) ses berilýän günü öňki ýerlerinde saklanylyp galdyrylýar.

38-nji madda. Köpçülikleýin çäreleri guramak arkaly geçirilýän saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri

1. Dalaşgärler saýlawçylary bilen duşuşyklary saýlawçylar üçin amatly görnüşde geçirýärler.

2. Duşuşyklaryň geçýän wagty hem-de ýeri hakynda saýlawçylara önünden habar berilýär.

3. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary dalaşgärlere saýlawçylar bilen ýygnaclary we duşuşyklary, aýyk çekişmeleri we ara alyp maslahatlaşmalary guramaga ýardam bermäge, bu çäreler geçirilen wagtynda howpsuzlygy üpjün etmäge borçludylar.

39-njy madda. Wagyz maglumatlaryny ýerleşdirmek

1. Ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary saýlawlaryň bellenilen gününden beýläk on günün dowamynda her bir saýlaw uýastogynyň çäginde wagyz maglumatlaryny ýerleşdirmek üçin ýörite ýerleri göz önünde tutmalydylar. Dalaşgärlere şolar ýaly maglumatlary ýerleşdirmek üçin deň şertler üpjün edilmelidir.

2. Wagyz maglumatlaryny ýadygärlikleriň, obeliskleriň we taryhy, medeni ýa-da binagärlik gymmatlygy bolan binalaryň ýüzünde, şeýle-de saýlaw toparlarynyň jaýlarynda, olaryň girelgelerinde we ses berilýän jaýlarda ýerleşdirmek gadagandyr.

40-njy madda. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek hukugyndan hyýanatçylykly peýdalanylmagyna ýol berilmezlik

1. Saýlaw toparlary saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň bellenilen tertibiniň berjaý edilişine gözegçilik edýärler.

2. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri geçirilende aşakdakylara ýol berilmeýär:

1) durmuşy, dini, jynsy, milli ýigrenji we duşmançylygy wagyz etmäge;

2) häkimiýeti eýelemäge, konstitusion gurluşy güýç bilen üýtgetmäge we döwletiň bitewüligini bozmaga çagyryşlara;

3) saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek hukugyndan beýleki görnüşlerde hyýanatçylykly peýdalanmaga.

3. Dalaşgärlere, olaryň ýakyn garyndaşlaryna, dalaşgärleriň ynanylan adamlaryna saýlawlaryň bellenilen pursadyndan saýlawçylara bermit bermek: olara pul serişdelerini

tölemek, sowgatlary we beýleki maddy gymmatlyklary bermek, harytlary ýeňillikli bahalardan satmak, wagyz häsiýetli çap maglumatlaryndan başga islendik harytlary tölegsiz ýaýratmak, şeýle hem muzdsuz ýa-da ýeňillikli şertlerde haýsydyr bir hyzmatlary etmek gadagandyr.

4. Dalaşgärleriň, olaryň ýakyn garyndaşlarynyň, dalaşgärleriň ynanylan adamlarynyň saýlawlaryň bellenilen pursadyndan saýlawlaryň netijeleriniň çap edilen pursadyna çenli haýyr-sahawat işi bilen meşgullanmaga hukuklary ýokdur.

5. Dalaşgärleriň at-abraýyna, mertebesine ýa-da iş başarjaňlyk ukybyna görnetin ýalan maglumatlara esaslanýan we şek ýetirýän habarlaryň ýaýradylmagyna ýol berilmeýär.

Şeýle maglumatlaryň çap edilmegine ýol beren köpçülikleýin habar beriş serişdeleri dalaşgäriň talap etmegi boýunça hakykata dogry gelmeýän ýa-da ony ýoýýan makalany ýa-da çykyşy ýalana çykarýan çykyşy bermelidir ýa-da oňa düşündiriş bermelidir. Ýalana çykarma ýa-da düşündiriş berme döwürleýin neşirlerde – indiki sanda ýörite rubrikada ýa-da jogap berilýän habaryň çap edilen sahypasynda, edil şonuň ýaly harplarda çap edilýär, telewideniýede ýa-da radioda berlen çykyşlara ýalana çykarmalar ýa-da düşündirişler bolsa – ýalana çykarmanyň ýa-da düşündiriş bermäniň gelip gowşan gününden soň indiki sanynda berilýär.

6. Şu maddanyň başinji böleginiň düzgünleriniň bozulan halatlarynda saýlaw toparlarynyň, saýlawçylaryň, dalaşgärleriň, şeýle hem olaryň ynanylan adamlarynyň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň kazyýete şikaýat etmäge hukuklary bardyr.

7. Dalaşgär şu Kanunda bellenilen talaplary bozan halatynda, dalaşgäri bellige alan saýlaw toparynyň oňa duýduryş bermäge, dalaşgär tarapyndan ýokarda görkezilen talaplaryň birnäçe gezek gaýtadan bozulan halatynda bolsa, dalaşgäri bellige almagy ýatymaga hukugy bardyr.

VIII bap. Ses bermegiň we saýlawlaryň jemini jemlemegiň tertibi

41-nji madda. Ses bermegiň wagty we ýeri

1. Saýlawlar günü ses bermegiň wagty Merkezi saýlaw topary tarapyndan bellenilýär.
2. Uçastok saýlaw toparlary ses bermegiň wagty we ýeri barada saýlawçylara saýlawlara çenli azyndan on bäş gün galanda habar berýär.

42-nji madda. Saýlaw býulleteni

1. Saýlaw býulletenine saýlaw okrugsy boýunça bellige alnan dalaşgärleriň hemmesi girizilip, onda her bir dalaşgäriň familiýasy (elipbiý tertibinde), ady, atasynyň ady, işleýän ýeri, eýeleýän wezipesi (käri) we ýaşayan ýeri görkezilýär.

2. Saýlaw býulletenleri döwlet dilinde çap edilýär, şeýle hem olar degişli etrap, şäher saýlaw toparynyň haýyşnamasy esasynda saýlaw uçastogynyň saýlawçylarynyň köplüginin ulanýan dilinde hem çap edilip bilner.

3. Saýlaw býulletenleri saýlawlara azyndan bäş gün galanda saýlaw uçastoklaryna getirilýär. Saýlaw býulletenleriniň jemi sany saýlawçylaryň sanawlaryna girizilen saýlawçylaryň umumy sanynyň bir ýarym göteriminden köp bolmaly däldir.

4. Saýlaw býulletenleri berk hasabatlylyga degişli resminamalardyr. Saýlaw býulletenlerini taýýarlamagyň, eltmegiň we olar boýunça hasabatlylygyň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan bellenilýär.

5. Öňünden ses bermek üçin saýlaw býulletenleri uýastok saýlaw toparynyň ýazyp bermegi boýunça saýlawlar gününe çenli on gün galanda degişli saýlaw topary tarapyndan saýlaw uýastogyna eltilip bilner. Şunda her gezek saýlaw býulletenleri alnanda olaryň sany saýlawçylaryň sanawyna giren saýlawçylaryň sanynyň bir göteriminden geçmeli däldir.

6. Saýlaw býulletenlerine uýastok saýlaw toparynyň başlygy we kätibi gol çekýär hem-de saýlaw uýastogynyň möhri bilen möhürlenilýär.

7. Uýastok saýlaw topary saýlaw býulletenleriniň saklanylyşyna jogapkärçilik çekýär.

43-nji madda. Ses bermegi guramak

1. Ses bermek ýörite jaýlarda geçirilýär, olarda enjamlaşdyrylan aýmançalaryň sany, saýlaw býulletenini doldurar ýaly ýazuw enjamlary (galamdan başgasy) ýeterlik bolmalydyr, saýlaw býulletenleriniň berilýän ýerleri anyklanylmalydyr we saýlaw gutusy goýulmalydyr. Saýlaw gutusy goýlanda ses berýänler onuň ýanyna barýarka aýmançalaryň üstünden hökman geçer ýaly, şeýle hem guty uýastok saýlaw toparynyň agzalaryna, synçylara görner ýaly edilip goýulýar.

2. Saýlawlar günü ses bermäge başlamazdan öň uýastok saýlaw toparynyň başlygy toparyň agzalarynyň gatnaşmagynda saýlaw gutularyny barlaýar we olara möhür goýýar.

3. Uýastok saýlaw topary ses bermegiň guralmagy, saýlawçylaryň öz erkini beýan etmeginiň gizlinliginiň üpjün edilmegi, jaýlaryň enjamlaşdyrylmagy we olarda zerur tertibiň saklanylmagy üçin jogapkärçilik çekýär.

44-nji madda. Ses bermegi geçirmek

1. Her bir saýlawçynyň özi ses berýär, başga adamlaryň ýerine ses berilmegine ýol berilmeýär. Uýastok saýlaw topary saýlawça saýlaw býulletenini saýlawçylaryň sanawy esasynda pasportyny ýa-da şahsyýetini tassyklaýan başga resminamasyny görkezende berýär.

2. Saýlaw býulletenini alan saýlawçy saýlawçylaryň sanawynda gol çekýär.

3. Saýlawçy saýlaw býulletenini aýmançada doldurýar. Býulleten doldurylanda ses berýänden başga adamlaryň aýmançada bolmagy gadagandyr. Býulleteni özbaşdak doldurmaga mümkinçiligi bolmadyk saýlawçynyň öz islegine görä, saýlaw toparynyň agzalaryndan, synçylardan hem-de dalaşgärleriň ynanylan adamlaryndan başga adamy aýmança çagyrmaga hukugy bardyr.

4. Saýlawçy dalaşgärleriň haýsysynyň tarapyna ses berýän bolsa, býulletende şonuň familiýasynyň deňinde bellik edýär.

5. Ses berýän doldurylan býulleteni eplenlen görnüşde saýlaw gutusyna atýar.

6. Saýlawçynyň haýyşy boýunça zaýаланан saýlaw býulleteniniň deregine täze saýlaw býulleteni berlip bilner. Zaýаланан saýlaw býulletenleri hasaba alynmaga, ulanylmaz ýaly edilmäge we aýratyn saklanylmaga degişlidir.

45-nji madda. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegiň tertibi

1. Uýastok saýlaw topary şol saýlaw uýastogunda saýlawçylaryň sanawyna girizilen we ses berilýän jaýa sebäpli (saglyk ýagdaýy, maýyplygy boýunça) özbaşdak gelip bilmeýän saýlawçylaryň ses bermäge gatnaşmak mümkinçiligini üpjün etmäge borçludyr.

2. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek diňe saýlawlar günü we saýlawçynyň ýazmaça arzasy ýa-da dilden ýüztutmasy esasynda geçirilýär. Uýastok saýlaw topary gelen ähli arzalary we ýüztutmalary ýörite sanawda bellige alýar.

3. Ýazmaça arza ýa-da dilden ýüztutma sanawda bellige alnan mahalynda, olaryň gelip gowşan wagty, ses berilýän jaýdan daşarda ses bermäge isleg bildiren saýlawçynyň familiýasy, ady, atasynyň ady, ýaşaýan ýeri, arzany ýa-da ýüztutmany kabul eden toparyň agzasynyň familiýasy, ady we atasynyň ady we goly görkezilýär. Eger ýüztutma başga adamlaryň üsti bilen iberilen bolsa, sanawda goşmaça şol adamyň familiýasy, ady, atasynyň ady we ýaşaýan ýeri görkezilýär.

Toparyň agzalary saýlawçynyň ýanyna baranda dilden ýüztutma ýazmaça arza bilen tassyklanylýar.

4. Arzada saýlawçynyň ses berilýän jaýa gelip bilmeýändiginiň sebäbi görkezilmelidir.

5. Arzalar ýa-da dilden ýüztutmalar saýlawlar günü ses bermegiň wagtynyň tamamlanmazyndan alty sagatdan gijä galman berilmelidir.

6. Uçastok saýlaw topary saýlawçynyň ses berilýän jaýa özbaşdak gelip bilmeýänliginiň sebäbini esassyz diýip ykrar edip we şol esasyda saýlawça ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi geçirmekden ýüz dönderip biler. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi geçirmekden ýüz dönderilende bu barada uçastok saýlaw topary saýlawça tizden-tiz habar berýär.

7. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek uçastok saýlaw toparynyň azyndan iki agzasynyň gatnaşmagynda geçirilýär. Olaryň ýanynda ses bermek üçin önünden möhürlenlen saýlaw gutusy, ýazmaça arza beren ýa-da dilden ýüz tutan saýlawçy barada saýlawçylaryň umumy sanawyndan toparyň başlygy ýa-da kätibi tarapyndan tassyklanylýan göçürmesi, saýlaw býulletenleriniň zerur sany, ýazuw enjamlary bolmalydyr.

8. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

9. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi geçirýän uçastok saýlaw toparynyň agzalary býulletenleri diňe arzalary ýa-da ýüztutmalary bellige alnan saýlawçylara bermäge hukuklydyrlar.

10. Ses berilýän jaýdan daşarda ses berýän saýlawçynyň ses berendigi barada saýlawçylaryň umumy sanawynda "jaýdan daşarda" diýen ýazgy bilen bellik edilýär.

11. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek barada ýazmaça arza beren ýa-da dilden ýüz tutan saýlawçy uçastok saýlaw toparynyň agzalary saýlaw uçastogundan ugranyndan soň gelse, uçastok saýlaw toparynyň agzalary saýlaw uçastogyna dolanyp gelip, saýlawçynyň ses berilýän jaýdan daşarda ses bermändigini anyklanylýança uçastok saýlaw toparynyň saýlawça saýlaw býulletenini bermäge hukugy ýokdur.

46-njy madda. Saýlawlar gününden ön ses bermegiň tertibi

1. Saýlawlar günü öz ýaşaýan ýerinde bolup bilmejek saýlawçy saýlaw uçastogunda önünden ses bermäge hukuklydyr.

2. Saýlawlar gününden ön ses bermek saýlawlara çenli on gün galandan başlap saýlaw uçastogunda geçirilip bilner.

3. Ses bermek şu Kanunda bellenen tertibe laýyklykda geçirilýär.

4. Saýlawlar gününden ön ses bermek uçastok saýlaw toparynyň agzalarynyň azyndan ikisiniň gatnaşmagynda geçirilýär. Ses bermek her gün sagat 12-den 16-a çenli geçirilýär.

5. Doldurylan saýlaw býulleteni önünden möhürlenlen saýlaw gutusyna atylýar.

47-nji madda. Saýlaw uçastogunda sesleri sanamak

1. Saýlaw gutularyny, şol sanda ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek, saýlawlar

güni öz ýaşayan ýerinde bolup bilmeýän saýlawçylaryň ses bermegi üçin goýlan gutulary uçastok saýlaw toparynyň başlygy ses bermek tamamlandy diýip yglan edenden soň, şol saýlaw topary açýar. Ses bermek tamamlanmanka saýlaw gutularyny açmak gadagandyr. Saýlaw gutularynyň açylmagynyň öň ýanynda uçastok saýlaw topary ulanylmadyk saýlaw býulletenleriniň ählisini sanaýar we ulanylmaz ýaly edýär.

2. Harby bölümlerde, uzak we barmasy kyn ýerlerde, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde döredilen saýlaw uçastoklarynda sanawa girizilen saýlawçylaryň hemmesi ses beren mahalynda uçastok saýlaw topary ses bermek tamamlandy diýip yglan edip we bellenilen wagtdan ozal sesleri sanamaga girişip biler.

3. Saýlaw uçastogyn-da sesler her bir saýlaw okrugyn-da dalaşgärleriň her biri boýunça aýratynlykda sanalýar.

4. Uçastok saýlaw topary saýlawçylaryň sanawy esasynda saýlaw uçastogyn-da her bir okrug boýunça saýlawçylaryň umumy sanyny, şeýle hem saýlaw býulletenini alan saýlawçylaryň sanyny takyklaýar. Topar: saýlaw gutularyndaky saýlaw býulletenleri esasynda okrugda ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň umumy sanyny, şol sanda saýlawlar gününden öň ses beren saýlawçylaryň we ses berilýän jaýdan daşarda ses beren saýlawçylaryň sanyny; dalaşgärleriň her biriniň tarapyna berlen sesleriň sanyny; hakyky däl diýlip ykrar edilen saýlaw býulletenleriň sanyny; ulanylmaz ýaly edilen saýlaw býulletenleriň sanyny takyklaýar.

5. Bellenilen nusgada bolmadyk ýa-da saýlaw býulleteninde birden köp dalaşgäriň familiýasynyň deňinde bellik edilen bolsa ýa-da hiç hili bellik edilmedik bolsa, şeýle hem saýlaw býulleteninde saýlawlar gününe çenli çykyp giden dalaşgärler üçin ses berlen ýa-da goşmaça familiýa ýazylan bolsa, onda ol saýlaw býulletenleri hakyky däl diýlip hasap edilýär. Saýlaw býulleteniniň hakykylygy barada dörän şübhe uçastok saýlaw topary tarapyndan sese goýmak arkaly çözülýär.

6. Sesleri sanamagyň netijesine uçastok saýlaw toparynyň mejlisinde garalýar we ol her saýlaw okrugy boýunça düzülýän teswirnama girizilýär. Teswirnama toparyň başlygy, başlygynyň orunbasary, kätibi we agzalary gol çekýärler hem-de teswirnama uçastok saýlaw toparynyň başlygy ýa-da onuň orunbasary tarapyndan yglan edilýär, soňra haýal edilmän ýokarda durýan degişli saýlaw toparyna iberilýär. Teswirnamanyň ýanyna toparyň agzalarynyň bar bolan aýratyn pikirleri, ses bermegiň barşynda ýa-da sesler sanalanda ýol berlen düzgün bozulmalar hakynda topara gelip gowşan arzalar we şikâýatlar goşulýar. Teswirnamanyň nusgasy saýlaw uçastogynyň jaýynda hemmeleriň tanyşmagy üçin goýulýar. Uçastok saýlaw toparynyň teswirnamasynyň tassyklanylýan nusgasyny dalaşgäriň ýa-da onuň ynanylan adamynyň, synçynyň almaga hukugy bardyr.

48-nji madda. Saýlawlaryň netijesini takykklamak we halk maslahatynyň, Geňeşiň saýlanylýan agzalaryny bellige almak

1. Saýlaw okruglary boýunça saýlawlaryň netijesini uçastok saýlaw toparlarynyň teswirnamalarynyň esasynda degişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary takyklaýar we her saýlaw okrugy boýunça saýlawlaryň netijesi hakynda teswirnama düzýär, oňa toparyň başlygy, başlygynyň orunbasary, kätibi we saýlaw toparynyň agzalary gol çekýärler. Saýlaw topary teswirnamalar düzülen-den soň saýlawlaryň netijesini yglan edýär. Teswirnamalaryň nusgasy saýlaw toparynyň jaýynda hemmeleriň tanyşmagy üçin goýulýar. Saýlaw toparynyň degişli saýlaw okrugy boýunça teswirnamasynyň tassyklanylýan nusgasyny dalaşgäriň ýa-da onuň ynanylan adamynyň,

synçynyň almaga hukugy bardyr.

2. Saýlawlarda ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sesleriniň ýarysyndan köpüsini alan halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgär saýlanylan diýlip hasap edilýär.

3. Degişli saýlaw topary welaýat, etrap, şäher, etrapdaky şäher, şäherçe, geňeşlik boýunça saýlawlaryň netijesi hakynda umumy teswirnama düzýär. Teswirnamada saýlaw okruglary boýunça saýlawçylaryň sanawyna girizilen saýlawçylaryň umumy sany; ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sany; dalaşgärleriň her biriniň tarapyna berlen sesleriň sany; hakyky däl saýlaw býulletenleriň sany; halk maslahatynyň, Geňeşiň saýlanylan agzalaryň familiýasy, ady, atasynyň ady, işleýän ýeri, wezipesi (käri) we ýaşaýan ýeri görkezilýär.

4. Degişli saýlaw topary halk maslahatynyň, Geňeşiň saýlanylan agzalaryny bellige alýar.

5. Merkezi saýlaw topary saýlaw toparlarynyň teswirnamalarynyň esasynda saýlawlardan soň baş günden gijä goýman Türkmenistan boýunça saýlawlaryň jemini jemleýär.

6. Aýry-aýry saýlaw uçastoklary ýa-da okruglary boýunça saýlawlaryň barşynda ýa-da sesler sanalanda şu Kanunyň talaplarynyň bozulmalaryna ýol berlendigi üçin, eger olar saýlawlaryň jemlerine täsir eden bolsa, saýlawlar Merkezi saýlaw topary tarapyndan hakyky däl diýlip ykrar edilip bilner. Düzgün bozulma hakynda şikaýat dalaşgär tarapyndan saýlawlaryň yz ýanyndaky iki günden gijä galman berilýär. Merkezi saýlaw topary şikaýata üç günden gijä goýman garaýar.

7. Merkezi saýlaw toparynyň karary dalaşgär tarapyndan baş gününň dowamynda Türkmenistanyň Ýokary kazyýetine şikaýat edilip bilner.

IX bap. Saýlawlaryň jemini yglan etmek. Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň saýlanylan agzalarynyň ygtyýarlyklaryny ykrar etmek

49-njy madda. Saýlawlaryň jemini yglan etmek

1. Welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary saýlawlaryň jemi baradaky habary saýlawlardan soň baş günden gijä goýman ilatyň dykgatyna ýetirýär.

2. Habarda saýlawçylaryň sanawlaryna girizilen saýlawçylaryň umumy sany; ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sany; okruglar boýunça dalaşgärleriň her biriniň tarapyna berlen sesleriň sany we halk maslahatynyň, Geňeşiň saýlanylan agzalaryň familiýasy, ady, atasynyň ady, işleýän ýeri, wezipesi (käri) we ýaşaýan ýeri görkezilýär.

50-nji madda Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň saýlanylan agzalarynyň ygtyýarlyklaryny ykrar etmek

Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň saýlanylan agzalarynyň ygtyýarlyklaryny ykrar etmek meselesine welaýat, etrap, şäher halk maslahatynyň, Geňeşiň maslahatynda garalýar.

X bap. Gaýtadan ses bermek. Gaýtadan saýlawlary geçirmek. Halk maslahatynyň, Geňeşiň çykyp giden agzasynyň ýerine saýlawlary geçirmek

51-nji madda. Gaýtadan ses bermek

1. Eger saýlaw okruggy boýunça üç we şondan hem köp halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgär sese goýlup, olaryň hiç biri hem saýlanylmadyk bolsa, degişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary has köp ses alan dalaşgärleriň ikisi boýunça okrugda gaýtadan ses bermegi geçirmek hakynda karar kabul edýär. Karar hakynda uçastok saýlaw toparlary okruggyň saýlawçylaryny habarly edýärler.

2. Saýlaw okrugynda gaýtadan ses bermek umumy saýlawlardan soň iki hepdeden gijä goýman şu Kanuna laýyklykda geçirilýär.

3. Gaýtadan ses berlende ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sesleriniň beýleki dalaşgäre garanda köp ses alan dalaşgär halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna saýlanylan diýlip hasap edilýär.

4. Dalaşgärleriň biri dürli sebäplere görä çykyp giden halatynda galan halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalygyna dalaşgär boýunça ses berilýär. Dalaşgär ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sesleriniň ýarysyndan köpüsini alsa, ol saýlanylan diýlip hasap edilýär.

52-nji madda. Gaýtadan saýlawlary geçirmek

1. Eger saýlawlarda okrug boýunça sese goýlan dalaşgär ikiden köp bolmasa we olaryň hiç biri hem saýlanylmadyk bolsa ýa-da saýlawlar hakyky däl diýlip ykrar edilen bolsa ýa-da gaýtadan ses berilmegi kimiň saýlanylandygyny kesgitlemäge mümkinçilik bermedik bolsa, degişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw topary gaýtadan saýlawlary geçirmek barada karar kabul edýär. Şunda saýlawlary uçastok saýlaw toparlarynyň täze düzüminiň geçirmegi baradaky karara gelnip bilner. Saýlawlar umumy saýlawlary geçirmek üçin düzülen saýlawçylaryň sanawlary esasynda geçirilýär.

2. Gaýtadan saýlawlary geçirmek umumy saýlawlardan soň üç aý möhletden gijä goýman şu Kanuna laýyklykda geçirilýär. Gaýtadan saýlawlaryň geçirilýändigini hakynda okruggyň saýlawçylary habarly edilýär.

53-nji madda. Halk maslahatynyň, Geňeşiň çykyp giden agzasynyň ýerine saýlawlary geçirmek

1. Halk maslahatynyň, Geňeşiň agzasy möhletinden öň çykyp giden mahalynda onuň çykyp giden gününden beýläk bir aýdan gijä goýman degişli welaýatyň, etrabyň, şäheriň saýlaw topary täze saýlawlaryň gününü belleýär. Şunda saýlawlary geçirmegiň möhleti halk maslahatynyň, Geňeşiň agzasynyň möhletinden öň çykyp giden gününden beýläk üç aýdan aňry geçmeli däl. Saýlawlar şu Kanuna laýyklykda geçirilýär.

2. Eger-de Geňeşiň çykyp giden agzasynyň saýlaw okruggy öz çägi boýunça saýlaw uçastogynyň çägi bilen deň ýa-da ondan kiçi bolsa, onda etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň saýlaw toparynyň wezipesini hem uçastok saýlaw topary ýerine ýetirýär.

3. Halk maslahatynyň, Geňeşiň ygtyýarlyk möhletiniň tamamlanmagyna üç aýdan az wagt galanda halk maslahatynyň, Geňeşiň agzasy çykyp giden wagtynda, saýlawlar geçirilmeýär.

XI bab. Saýlawlary möhletinden öň geçirmek. Dolandyryş-çäk gurluşyň üýtgemegi bilen saýlawlary geçirmek

54-nji madda. Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlaryny

möhletinden ön geçirmek

Döwletde we jemgyýetde bolup geçýän özgertmeler bilen baglanyşykly halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary möhletinden ön, olaryň ygtyýarlyk möhleti dolmazdan ozal geçirilip bilner. Halk maslahatlarynyň, Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlaryny möhletinden ön geçirmek Türkmenistanyň Mejlisi tarapyndan belleniýär we şu Kanuna laýyklykda geçirilýär.

55-nji madda. Dolandyryş-çäk gurluşyň üýtgemegi bilen baglylykda halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalarynyň saýlawlary geçirmek

1. Eger-de dolandyryş-çäk gurluşyň üýtgemegi netijesinde degişli halk maslahatynyň, Geňeşiň düzümi sany Türkmenistanyň kanunçylygynyň talaplaryna laýyk gelmezligi bilen baglylykda öz işini amala aşyryp bilmese, onda şol halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalarynyň täze saýlawlary geçirilýär.

2. Türkmenistanyň Mejlisi halk maslahatynyň, Geňeşiň agzalarynyň saýlawlaryny welaýatyň, etrabyň, şäheriň, etrapdaky şäheriň, şäherçäniň, geňeşligiň döredilen ýa-da araçäkleriniň üýtgedilen gününden beýläk bir aýdan gijä goýman belleýär, saýlawlar şu Kanuna laýyklykda geçirilýär.

XII bab. Saýlawlary maliýeleşdirmek

56-njy madda. Saýlawlaryň maliýeleşdirilmegi

1. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň we geçirmegiň çykdajylary Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär. Saýlawlary maliýeleşdirmegiň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan Türkmenistanyň Maliýe ministrligi bilen ylalaşyp belleniýär.

2. Saýlawlaryň Türkmenistanyň döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary, fiziki we ýuridik şahslary, şeýle hem daşary ýurt döwletleri, daşary ýurt döwlet edaralary, guramalary we kärhanalary, beýleki daşary ýurt ýuridik şahslary, olaryň şahamçalary we wekillikleri, daşary ýurt raýatlary, halkara guramalary, gatnaşyjylary daşary ýurt fiziki we ýuridik şahslary bolup durýan Türkmenistanda hasaba alnan ýuridik şahslar tarapyndan hiç hili görnüşde maliýeleşdirilmegine ýol berilmeýär.

Saýlaw kanunçylygyny kämilleşdirmegiň maksatnamalaryny, habarlaýyn, bilim beriş, ylmy-barlag maksatnamalarynyň, saýlawlaryň tehniki taýýarlygynyň, saýlaw işlerine gatnaşyjylaryň hukuk medeniýetini ýokarlandyrmagyň maliýeleşdirilmegi saýlawlary maliýeleşdirmek diýlip hasap edilmeýär.

3. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň we geçirmegiň maliýeleşdirilmegi nobatdaky maliýe ýyly üçin Türkmenistanyň Döwlet býujetinde aýratyn setirde göz önünde tutulýar.

4. Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna şu aşakdaky çykdajylar maliýeleşdirilýär:

1) çap önümlerini taýýarlamak we neşir işlerini amala aşyrmak;

2) enjamlary (şol sanda, tehnologik enjamlary), saýlawlary we saýlaw toparlarynyň ygtyýarlyklaryny üpjün etmek üçin zerur bolan beýleki maddy gymmatlyklary edinmek, getirmek we ýerleşdirmek;

3) saýlaw toparlary bilen aragatnaşygy (telefon, faksimil, poçta, elektron aragatnaşyklaryny), saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek bilen baglanyşykly ulag çykdajylaryny üpjün etmek;

4) saýlaw resminamalaryny getirmek, saklamak, ony arhiwe bermäge ýa-da ýok etmäge taýýarlamak;

5) saýlaw uçastoklarynyň sanawlaryny, olaryň çäklerini, ýerleşýän ýerlerini uçastok saýlaw toparlarynyň düzümini görkezmek bilen, çap etmek;

6) dalaşgärlere tölegsiz tertipdäki efir wagtyny, çap meýdanyny bermek;

7) köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde saýlaw toparlarynyň habarlaryny çap etmek;

8) saýlawlar güni saýlaw toparlarynyň agzalary üçin nahar guramak (her bir agza gündelik harjy ölçegde);

9) saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek, şeýle hem saýlaw toparlarynyň ygtyýarlyklaryny we işini üpjün etmek bilen baglanyşykly gaýry çykdajylar.

5. Saýlaw toparlary saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek üçin bölünip berlen serişdeleri çykdajylaryň tassyklanylan sanawyna laýyklykda harçlaýarlar. Ýokarda durýan saýlaw topary aşakda durýan saýlaw toparlarynyň çykdajylaryny merkezleşdirilen tertipde töläp biler.

6. Etrap, şäher saýlaw toparlary maliýe serişdeleriniň harç edilişi barada hasabatly saýlawlar gününden soň on baş günden gijä goýman welaýat saýlaw toparyna berýärler. Welaýat saýlaw toparlary maliýe serişdeleriniň harç edilişi barada hasabatly saýlawlar gününden soň bir aýdan gijä goýman Merkezi saýlaw toparyna berýärler.

7. Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Döwlet býujetinden saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek üçin bölünip berlen serişdeleriň saýlaw toparlary tarapyndan harç edilişi baradaky maliýe hasabatly Türkmenistanyň Ministrler Kabinetine hem-de Türkmenistanyň Maliýe ministrligine berýär.

8. Saýlaw toparlarynyň başlyklary bölünip berlen serişdelere ygtyýar edýärler we maliýe resminamalarynyň saýlaw toparlarynyň maliýe meseleleri boýunça kararlaryna laýyk gelmegi üçin jogapkärçilik çekýärler.

57-nji madda. Saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek üçin bölünip berlen serişdeleriň harçlanyşyna gözegçilik

1. Türkmenistanyň Döwlet býujetinden saýlaw toparlaryna bölünip berlen serişdeleriň maksatlaýyn harçlanylyşyna gözegçilik etmek üçin saýlawlary bellemek hakynda karar resmi taýdan çap edilen gününden on baş günden gijä galman Merkezi saýlaw toparynyň ýanynda ýedi agzadan köp bolmadyk düzümde gözegçilik-derňew topary döredilýär.

Gözegçilik-derňew toparynyň guramaçylyk we iş tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan kesgitlenilýär.

2. Gözegçilik-derňew toparynyň düzümine Merkezi saýlaw toparynyň edarasynyň, maliýe, hukuk goraýjy we beýleki döwlet edaralarynyň hünärmenleri çekilip bilner. Degişli edaralar hünärmenleri Merkezi saýlaw toparynyň ygtyýaryna onuň talapnamasy boýunça iş sapary bilen ibermäge borçludylar.

3. Gözegçilik-derňew toparynyň işiniň guramaçylyk, hukuk we maddy-tehniki üpjünçiligi Merkezi saýlaw topary tarapyndan amala aşyrylýar.

4. Gözegçilik-derňew topary Merkezi saýlaw toparynyň karary boýunça:

1) saýlaw toparlarynyň maliýe hasabatlaryny barlaýar;

2) dalaşgärlerden, saýlaw toparlaryndan, döwlet edaralaryndan, fiziki we ýuridik şahslardan öz ygtyýarlyklaryna degişli meseleler boýunça maglumatlary alýar. Gözegçilik-derňew toparynyň ýüztutmalaryna jogaplar we onuň soran maglumatlary üç gün möhletde, ses bermäge baş we şondan az gün galanynda we ses berilýän gün bolsa – haýal

etmän berilýär;

3) saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň bellenen maliýe tertibiniň berjaý edilişine, dalaşgärleriň saýlaw möwsümini geçirmek bilen gös-göni baglanyşykly bolan beýleki çäreleriň maliýe taýdan amala aşyrylyşyna gözegçilik edýär;

4) saýlawlary maliýeleşdirmekde ýol berlen maliýe düzgün bozulmalar barada resminamalary düzýär;

5) Merkezi saýlaw toparynyň önünde dalaşgärlere, fiziki we ýuridik şahslara olar tarapyndan saýlaw möwsümini maliýeleşdirmekde goýberilen düzgün bozulmalar üçin jogapkärçilik çäresiniň ulanylmagy barada meseleleri goýýar;

6) bilermenleri barlaglary geçirmäge, netijenamalary we bilermenlik bahalaryny taýýarlamaga çekýär.

XIII bap. Jemleýji düzgünler

58-nji madda. Saýlaw toparlarynyň kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) şikaýat etmek

1. Saýlaw toparlarynyň, olaryň wezipeli adamlarynyň raýatlaryň saýlaw hukugyny, şu Kanunyň, Türkmenistanyň beýleku kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň talaplaryny bozýan kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) ýokarda durýan saýlaw toparyna şikaýat edilip bilner.

2. Şikaýat bilen saýlawçylar, dalaşgärler, olaryň ynanylan adamlary, synçylar, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri, şeýle hem saýlaw toparlary ýüz tutup bilerler. Şikaýat esaslandyrylan bolmalydyr we ol esaslanylýan subutnamalar bilen bilelikde berilmelidir.

Saýlaw toparynyň adyndan şikaýat saýlaw toparynyň karary esasynda berilýär, ol karar şikaýatyň ýanyna goşulýar.

3. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň barşynda gelip gowşan şikaýatlar saýlaw toparlary tarapyndan şikaýatyň gelip gowşan pursadyndan beýläk üç gün möhletde, saýlawlaryň ön ýanyndaky günde ýa-da saýlawlar günü bolsa haýal edilmän garalmaga degişlidir.

Eger-de saýlawlara taýýarlyk görmegiň barşynda gelip gowşan şikaýatlarda görkezilen maglumatlar goşmaça barlaglary talap edýän bolsa, olara baş gün möhletden gijä goýman garalýar.

4. Ses berlişiniň jemlerine ses berlişiniň jemleri jemlenenden soň, üç günün dowamynda şikaýat edilip bilner.

Saýlawlaryň netijelerine saýlawlaryň netijeleri kesgitlenenden soň, üç günün dowamynda şikaýat edilip bilner.

5. Şikaýatlara garalanda gyzyklanýan taraplar, hereketine (hereketsizligine) şikaýat edilýän şahslar ýa-da olaryň wekilleri saýlaw toparynyň mejlisiniň geçýän günü we ýeri barada önünden habarly edilýär. Görkezilen şahslaryň garalýan meseläniň hakyky ýagdaýy barada düşündiriş bermäge we subutnamalary görkezmäge hukugy bardyr. Ýokarda durýan saýlaw toparynyň aşakda durýan saýlaw toparynyň kararyny ýatyrmaga we şikaýatyň mazmuny boýunça karar kabul etmäge hukugy bardyr.

59-njy madda. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň we olaryň wezipeli adamlarynyň, saýlaw işine gatnaşyjylaryň kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) kazyýete şikaýat etmek

1. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň, beýleki edaralaryň,

olaryň wezipeli adamlarynyň, saýlaw toparlarynyň, saýlaw işine beýleki gatnaşyjylaryň raýatlaryň saýlaw hukuklaryny bozýan kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine), şeýle hem dalaşgärleriň, olaryň ynanylan adamlarynyň şu Kanunyň talaplaryny bozýan hereketleri kazyýete şikaýat edilip bilner.

2. Kazyýetler öz işlerini (şol sanda, dynç günleri hem) şikaýatlara öz wagtynda garalmagyny üpjün edip biler ýaly tertipde guramaga borçludylar.

3. Şikaýatlar bilen saýlawçylar, dalaşgärler, dalaşgärleriň ynanylan adamlary, synçylar, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri, şeýle hem saýlaw toparlary ýüz tutup bilerler. Şikaýat esaslandyrylan bolmalydyr we ol esaslanylýan subutnamalar bilen bilelikde berilmelidir.

Saýlaw toparynyň adyndan şikaýat saýlaw toparynyň karary esasynda berilýär, ol karar şikaýatyň ýanyna goşulýar.

4. Kazyýet tarapyndan şikaýata garamak üçin kabul edilen we raýatyň ýa-da saýlaw işine beýleki gatnaşyjylaryň saýlaw toparyna şoňa meňzeş şikaýat bilen ýüz tutan halatynda saýlaw topary şikaýata garamagy kazyýetiň çözgüdi kanuny güýje girýänçä togtadýar. Kazyýet degişli saýlaw toparyny gelip gowşan şikaýat barada habarly edýär.

5. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň barşynda gelip gowşan şikaýatlar kazyýet tarapyndan şikaýatyň gelip gowşan pursadyndan beýläk üç gün möhletde, saýlawlaryň ön ýanyndaky günde ýa-da saýlawlar günü bolsa haýal edilmän garalmaga degişlidir.

Eger-de saýlawlara taýýarlygyň barşynda gelip gowşan şikaýatlarda görkezilen maglumatlar goşmaça barlaglary talap edýän bolsa, olara baş gün möhletden gijä goýman garalýar.

6. Kazyýet mejlisiniň geçirilýän wagty we ýeri barada degişli tertipde habarly edilen şikaýat edijiniň, jogap berijiniň, olaryň wekilleriniň, şeýle hem degişli saýlaw toparlarynyň, döwlet häkimiýet, ýerli öz-özüni dolandyryş edaralarynyň wekilleriniň, beýleki gyzyklanýan şahslaryň kazyýete gelmezligi işiň garalmagy we çözülmegi üçin päsgelçilik bolup durmaýar.

7. Ses berlişiniň jemlerine, ýokarda durýan degişli saýlaw topary ses berlişiniň jemleri boýunça şikaýata garanyndan soň, üç günün dowamynda kazyýete şikaýat edilip bilner.

8. Kazyýet degişli saýlaw toparynyň kararyny şu Kanunda, Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynda göz önünde tutulan halatlarda ýatyryp biler.

Saýlaw toparynyň karary kazyýet tarapyndan ýatyrylan bolsa, onda kazyýetiň çözgüdi esasynda täze karary şol mesele boýunça karary ýatyrylan saýlaw topary ýa-da ýokarda durýan saýlaw topary kabul etmäge borçludyr.

9. Merkezi saýlaw toparynyň, onuň wezipeli adamlarynyň kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) Türkmenistanyň Ýokary kazyýetine şikaýat edilip bilner.

60-njy madda. Raýatlaryň saýlaw hukuklarynyň bozulandygy üçin jogapkärçilik

Şu adamlar raýatlaryň saýlaw hukuklarynyň bozulmagy üçin Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda jogapkärçilik çekýärler:

1) zorluk ulanmak, aldaw, haýbat atmak, galplaşdyrmak ýoly bilen ýa-da başga usullar arkaly Türkmenistanyň raýatynyň saýlamak we saýlanmak hukugyny erkin amala aşyrmagyna päsgel berýänler ýa-da ses bermegiň gizlinligini bozýanlar ýa-da raýatlaryň saýlawçylaryň sanawlary bilen tanyşmaga bolan hukugyny bozýanlar ýa-da saýlawçylara bermit bermäge gatnaşýanlar;

2) özüniň wezipe ýa-da gulluk ýagdaýynyň artykmaçlygyndan peýdalanýanlar ýa-da saýlawlary maliýeleşdirmegiň kadalaryny bozýanlar, şol sanda öz üstlerine ýüklenilen

borçlaryň tersine gitmek bilen, saýlaw toparlaryna serişdeleriň geçirilmegini bökdeýänler ýa-da raýatlara olara başga şahslara ses bermäge mümkinçilik bermek maksady bilen saýlaw býulletenlerini berenler ýa-da saýlaw resminamalarynyň galplaşdyrylmagyny amala aşyranlar, görnetin ýalan resminamalary düzenler we berenler, sesleri görnetin nädogry sanamagy ýa-da ses bermegiň jemlerini görnetin nädogry takykklamagy, saýlawlaryň netijelerini kesgitlemegi görnetin nädogry amala aşyranlar, ses bermegiň jemleri, saýlawlaryň netijeleri baradaky maglumatlary bermedikler ýa-da çap etmedikler;

3) dalaşgärler hakynda görnetin ýalan maglumatlary ýaýradýanlar ýa-da dalaşgärleriň, olaryň ýakyn garyndaşlarynyň we ynanylan adamlarynyň at-abraýyna we mertebesine şek ýetirýän beýleki hereketleri amala aşyrýanlar ýa-da saýlawçylaryň, dalaşgärleriň, olaryň ynanylan adamlarynyň, saýlaw toparlarynyň agzalarynyň, synçylaryň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň hukuklaryny bozýanlar;

4) saýlaw uçastoklarynda saýlaw hukuklarynyň amala aşyrylmagyna päsgel berýänler ýa-da saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň kadalaryny bozýanlar, şol sanda saýlawlar günü wagyz işlerini alyp barýanlar ýa-da saýlaw toparlarynyň öz wezipelerini ýerine ýetirmekleri bilen baglanyşykly işine päsgel berýänler ýa-da bikanun goşulýanlar ýa-da saýlaw býulletenlerini ses berilýän jaýdan bikanun çykaranlar ýa-da saýlawlaryň geçirilmegi üçin bölünip berlen býujet serişdeleriniň harçlanyşy barada maliýe hasabatlaryny bermeyänler.

61-nji madda. Şu Kanuny güýje girizmek

1. Şu Kanun resmi taýdan çap edilen gününden güýje girýär.

2. Şu Kanunyň güýje giren gününden başlap 2010-njy ýylyň 25-nji sentýabrynda kabul edilen "Halk maslahatlarynyň we Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary hakynda" Türkmenistanyň Kanunyny (Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2010 ý., № 3, 62-nji madda) güýjüni ýitiren diýip hasap etmeli.

**Türkmenistanyň
Prezidenti**

**Gurbanguly
Berdimuhamedow**

Aşgabat şäheri.

2012-nji ýylyň 31-nji marty.

№ 291-IV.

Symfony\Component\HttpFoundation\File\Exception\FileNotFoundException: The file "C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\public\Halk maslahatlarynyň we Geňeşleriň agzalarynyň saýlawlary hakynda.doc" does not exist in file C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\symfony\HttpFoundation\File\File.php on line 36

```
#0 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(94): Symfony\Component\HttpFoundation\File\File->__construct('C:\\Users\\Admini...')
#1 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(52): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->setFile('C:\\Users\\Admini...', 'attachment', false, true)
#2 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ResponseFactory.php(165): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->__construct('C:\\Users\\Admini...', 200, Array, true, 'attachment')
#3 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\app\Http\Controllers\ActController.php(35): Illuminate\Routing\ResponseFactory->download('C:\\Users\\Admini...')
```

#4 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Controller.php(54): App\Http\Controllers\ActController->export_word('36679')

#5 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ControllerDispatcher.php(45): Illuminate\Routing\Controller->callAction('export_word', Array)

#6 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(262): Illuminate\Routing\ControllerDispatcher->dispatch(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(App\Http\Controllers\ActController), 'export_word')

#7 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(205): Illuminate\Routing\Route->runController()

#8 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(721): Illuminate\Routing\Route->run()

#9 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Routing\Router->Illuminate\Routing\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#10 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\app\Http\Middleware\Check.php(30): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#11 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Check->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#12 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\app\Http\Middleware\Locale.php(27): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#13 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Locale->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#14 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings.php(50): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#15 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#16 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken.php(78): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#17 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#18 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession.php(49): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#19 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#20 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(121): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#21 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(64): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handleStatefulRequest(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Session\Store), Object(Closure))

#22 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#23 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse.php(37): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#24 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#25 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies.php(67): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#26 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#27 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#28 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(723): Illuminate\Pipeline\Pipeline->then(Object(Closure))

#29 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(698): Illuminate\Routing\Router->runRouteWithinStack(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(Illuminate\Http\Request))

#30 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(662): Illuminate\Routing\Router->runRoute(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Routing\Route))

#31 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(651): Illuminate\Routing\Router->dispatchToRoute(Object(Illuminate\Http\Request))

#32 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(167): Illuminate\Routing\Router->dispatch(Object(Illuminate\Http\Request))

#33 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->Illuminate\Foundation\Http\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#34 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\livewire\livewire\src\DisableBrowserCache.php(19): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#35 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Livewire\DisableBrowserCache->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#36 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#37 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull.php(31): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#38 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#39 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#40 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings.php(40): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#41 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#42 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize.php(27): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#43 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#44 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\PreventRequestsDuringMaintenance.php(86): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#45 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\PreventRequestsDuringMaintenance->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#46 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\fruitcake\laravel-cors\src\HandleCors.php(38): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#47 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Fruitcake\Cors\HandleCors->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#48 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\

```
src\Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies.php(39): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#49 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#50 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#51 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(142): Illuminate\Pipeline\Pipeline->then(Object(Closure))
#52 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(111): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->sendRequestThroughRouter(Object(Illuminate\Http\Request))
#53 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\public\index.php(52): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->handle(Object(Illuminate\Http\Request))
#54 {main}
```